

Készült a
Békés Megyei Önkormányzat
megbízásából

BÉKÉS MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVE MÓDOSÍTÁS

**JAVASLATTEVŐ TERVFÁZIS
EGYEZTETÉSI DOKUMENTÁCIÓ**

**I. KÖTET
ELFOGADÁSRA KERÜLŐ MUNKARÉSZEK**

2011. június

PESTTERV

1085 Budapest Kőfaragó u. 9.
Tel: 267 05 08, 267 70 78 Fax: 266 75 61
E-mail: pestterv@pestterv.hu
www.pestterv.hu

TARTALOM

Bevezetés.....	3
Békés Megye Képviselő-testületének 15/2005. (X.7.) KT számú rendelete Békés megye területrendezési tervéről (.../2012. (...) önkormányzati rendelettel egységes szerkezetbe foglalt szöveg).....	7
I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK.....	7
II. A MEGYE TÉRSÉGI SZERKEZETI TERVE.....	10
III. TÉRSÉGI ÖVEZETI SZABÁLYOK.....	11
IV. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.....	15
BÉKÉS MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVE ÁLTAL ÉRINTETT TELEPÜLÉSEK	16
BÉKÉS MEGYEI MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA-HÁLÓZATOK ÉS EGYEDI ÉPÍTMÉNYEK RENDSZERE	17
TERÜLETI MÉRLEG.....	23
Békés Megye Képviselő-testületének/2012.(.....) KT. sz. határozata Békés megye területrendezési tervének megyei szabályozási ajánlásairól.....	30
I. A MEGYEI TERÜLETFELHASZNÁLÁSI KATEGÓRIÁKRA VONATKOZÓ MEGYEI SZABÁLYOZÁSI AJÁNLÁSOK.....	30
II. A MEGYEI INFRASTRUKTÚRA ELEMÉIRE VONATKOZÓ MEGYEI FELADATOK ÉS IRÁNYELVEK.....	42
III. A MEGYEI ÖVEZETEKRE VONATKOZÓ IRÁNYELVEK ÉS AJÁNLÁSOK.....	50
Békés Megye Képviselő-testületének/2012.(....) KT. sz. határozata a területrendezési intézkedési javaslatról.....	68

Bevezetés

Az 1996. évi – *a területfejlesztésről és területrendezésről szóló* - XXI. törvény értelmében a megyei területrendezési terv eszköz a térszerkezet harmonikus fejlődésének elősegítésére, a megyei Önkormányzat e tárgyban törvényben biztosított koordinatív szerepének gyakorlására.

Békés megye hatályos területrendezési terve 2000-2005 között készült, az akkor hatályos tartalmi követelmények figyelembevételével. A tervet a Megyei Közgyűlés 15/2005. (X.7) KT számú rendelettel fogadta el.

A megyei területrendezési terv - *a jóváhagyása időszakában hatályos OTrT figyelembevételével* - határozta meg a megye szerkezetének, területhasználatának és területi szabályozásának rendszerét. Ezzel a megyei terv a települések által készített településrendezési tervek készítése számára olyan keretet adott, amelynek helyi szintű betartása esetén a településszerkezet alakításában, illetve az egyes területek felhasználásában biztosítottá vált az országos, a térségi (*megyei*) és a helyi érdekek összehangolt érvényesülése. A megyei területrendezési terv által megfogalmazottak a jóváhagyás óta növekvő hatékonysággal érvényesülnek a területi és települési tervezésben.

Tekintettel arra, hogy a Békés Megye Területrendezési Tervéről szóló megyei közgyűlési rendelet 2005-ben hosszú távra és előremutató módon határozta meg a megye területfelhasználásának és a műszaki infrastruktúra hálózatoknak a térbeli rendjét, a 2011 évi felülvizsgálat és módosítás nem irányul a terv koncepciójának alapvető megváltoztatására, hanem csak az eltelt időben bekövetkezett - *az alábbiakban részletezett* - változások miatt szükséges korrekciók átvezetésére.

A megyei területrendezési terv módosítását külső tényező indokolja:

Az Országgyűlés 2008-ban módosította az Országos Területrendezési Tervről szóló törvényt, jelentős mértékben alakítva az ország térszerkezetére és területhasználati rendszerére vonatkozó korábbi terveket, szabályokat. A hatályos törvények szerint a megyei területrendezési terveket 2010. december 31.-ig hozzá kell igazítani az OTrT-hez, biztosítva annak térségi, majd települési szintű érvényesítését.

(Ezt a határidőt időközben a Parlament 2011. december 31.-re módosította, időt és lehetőséget adva egyrészt a megyei tervek megfelelő színvonalú átdolgozására és a jogszabályban rögzített módon történő széleskörű egyeztetésére, másrészt a 2010-ben megválasztásra kerülő új megyei Önkormányzati testületek számára a területfejlesztési érdekeikkel összefüggő szempontok - az OTrT-ben rögzített országos elhatározások változatlanúsága betartásával történő - érvényesítésére.)

Bár a hatályos Békés megyei területrendezési terv 10 évenkénti felülvizsgálatot irányzott elő, az OTrT módosítása új helyzetet teremtett, ami már 2011-ben szükségessé tette a terv felülvizsgálatát és módosítást.

A megye területrendezési terve felülvizsgálatára és módosítására - *közbeszerzési eljárás eredményeként* - a PESTTERV Kft kapott megbízást.

A terv elkészítésére a területfejlesztési koncepciók, programok és a területrendezési tervek készítéséről és tartalmi követelményeiről szóló új kormányrendelet előírásai érvényesek annak érdekében, hogy a módosított terv hosszú ideig szolgálhassa a megyei érdekeket.

A most hatályos - 2005-ben elfogadott - megyei terv megalapozó vizsgálati munkarészei az ezredfordulót követő években készültek a VÁTI Kht-ben. (Vezető területrendezési tervező: Faragó Péter volt.) A vizsgálatokban foglalt információk egy része - az elmúlt évek változásai következtében – jelentős mértékben részben elavult. A megyei terv módosítása során ezért első feladat volt annak a helyzetképnek felvázolása (az ehhez szükséges kiegészítő vizsgálatok elvégzése) volt, amelynek alapján a területrendezés aktuális megyei célkitűzései, illetve az elérésükhöz alkalmazható (területrendezési kompetenciába tartozó) beavatkozások a tervezés során megfogalmazhatók. Bármilyen sok változás történt az elmúlt időszakban, mindezek ellenére a megye településrendszerében, térszerkezetében, területfelhasználásában nem következtek be alapvető lényegi és érdemi változások. A korábbi vizsgálatok számadatai ugyan elavultak, fő értékelő megállapításai többsége azonban ma is helytálló. Az országos térszerkezeti elemek Békés megyét érintő szakaszaiban tervezett változások (elsősorban gyorsforgalmi úthálózat új nyomvonalon tervezett elemei) érvényesítése már a megye hatályos szerkezeti tervében megtörtént, azok megvalósítására az elmúlt időszakban nem került sor.

A területrendezési terv módosítását megalapozó vizsgálatok a megye általános jellemzésén, a gazdasági-, társadalmi keretfeltételek felvázolásán túl elsősorban azokra a tématerületekre koncentráltak, amelyek alakításában a megyei területrendezési tervnek jogszabályban rögzített kompetenciái, illetve hatékony eszközei vannak.

A tervezői munka a vizsgálatokra, a helyzetértékelésre alapozva folytatódik. Ezt követően készül majd el Békés Megye Területrendezési Terve módosításának (a települések, az államigazgatási szervek, a térségi társadalmi és szakmai szervezetek körében egyaránt) egyeztetésre került dokumentuma. Az egyeztetési tervdokumentáció két kötetben tartalmazta majd egyrészt a vizsgálatok rövid összefoglalóját, másrészt a megyei terv módosításának tervezetét, valamint az azt alátámasztó műleírásokat.

Külön - a módosított tervtől elkülönülő - kötet tartalmazta majd a tervmódosítás „környezeti értékelését”, a külön jogszabályban rögzítetteknek megfelelően elindított „környezeti vizsgálati eljárás” eredményeinek bemutatását.

A módosítás kidolgozásánál felhasználásra kerültek:

- a hatályos megyei területrendezési terv elfogadásáról szóló megyei közgyűlési rendelet és határozatok,
- azok az országos, régiós és megyei fejlesztési dokumentumok, amelyek közvetve a területrendezés célrendszerét is meghatározzák,
- a módosítást megalapozó vizsgálatok és elemzések fő eredményei,
- az Országos Területrendezési Terv (és a tervről szóló törvény) Békés megyére vonatkozó elemei,
- a módosítás elkészítéséhez beszerzett hivatalos ágazati adatszolgáltatások (a 38/2009. (II.27.) Korm. rendeletben foglaltak figyelembevételével),
- a megye településeinek hatályos településszerkezeti tervei,
- a módosítás tervezése során - Békés Megye Önkormányzata közreműködésével a tervező által - beszerzett kiegészítő ágazati adatszolgáltatások és információk,
- valamint a területrendezési tervezői munka első fázisának eredményei.

A megyei terv módosítása a tartalmában megújított DTA 50 digitális alaptérképen készül és regionális szinten, 1:50.000-es és 1:100.000-es léptékben oldja meg feladatát, így nem foglalkozik a kizárólag települési önkormányzatok döntési kompetenciájába tartozó részletekkel.

A Békés megyei területrendezési terv módosításának céljai alapvetően nem különböznek azoktól a céloktól, amelyek korábban - a most hatályos terv készítésének időszakában - megfogalmazásra kerültek. Elősegíteni:

- Békés megye térszerkezetének - az *OTrT-ben 2008-ban történt változtatásokat is figyelembe vevő* - további fejlesztését, a települések, településcsoportok számára a kedvező fejlődési perspektíva területi feltételeinek megteremtését,
- a megye elmaradott és fejlettségben élen járó térségei között a térszerkezet fejlesztésével, valamint a térségi szabályozás alakításával a településközi kapcsolatok erősítését, az együttműködés elmélyítését,
- a területi adottságok és erőforrások hosszú távú hasznosítását és védelmét,
- a megye településrendszerének kiegyensúlyozott fejlesztését, a térszerkezetben meglévő aránytalanságok kiegyenlítését, a meglévő központok erősítését, a központhiányos térségek funkcióinak bővítését, a településrendszer központjai számára kedvező működési feltételek valamint a megfelelő hozzáférhetőség biztosítását,
- a térségi terület-felhasználás rendszerének, optimális hosszú távú szerkezetének meghatározását, a terület-felhasználási és környezethasználati konfliktusok feloldását,
- a műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt elhelyezését, azok térbeli rendjét,
- az ökológiai, társadalmi elvek és értékek érvényesítését,
- a megye területén található ökológiailag értékes és a tájképvédelem, szempontjából értékes területek megőrzve fejlesztésének, a táji, természeti és épített környezeti értékek védelmének biztosítását,
- a kitűnő adottságokkal rendelkező idegenforgalom - *közte a gyógy- és termálturizmus* - fejlesztését, a lehetőségek mind szélesebb körének kihasználását lehetővé tevő területszerkezet és szabályozás kidolgozását,
- valamint a fejlesztések lehetséges helyszíneinek biztosítását.

A megyei területrendezési terv sajátossága a megyei jogú várossal, Békéscsabával kapcsolatos tervi tartalom. A területfejlesztésről és területrendezésről szóló törvény úgy fogalmaz, hogy a megyei területrendezési tervet a megyei jogú városokkal egyeztetett módon kell elkészíteni. Tartalmilag ezért jelen megyei tervi módosítás a szerkezeti tervi elemek *(és területfelhasználás)* vonatkozásában a megyei jogú város vonatkozásában a hatályos településszerkezeti tervekkel megegyező tartalmú. Ugyanakkor a megyei területrendezési terv módosítása tartalmazza *(és lehatárolja)* mindazokat az övezeteket, amelyeket az OTrT törvény voltából következően Békéscsaba vonatkozásában is érvényesíteni kell a településrendezési tervezések és eljárások során.

Mivel azonban a megyei Közgyűlés rendeletével elfogadásra kerülő megyei tervi módosítás nem tartalmazhat a megyei jogú város vonatkozásában az OTrT tartalmán túl kiegészítő

kötelező elemeket, Békéscsaba közigazgatási területén a megyei területrendezési tervi módosítás nem határol le újabb, *(ügynevezett)* megyei övezeteket.

A terv megyei közgyűlési előterjesztésére és jóváhagyására azt követően kerül majd sor, hogy a benyújtott dokumentumok alapján a területrendezésért felelős miniszter nyilatkozott a módosított megyei területrendezési terv és a hatályos Országos Területrendezési Terv összhangjáról. A megyei Közgyűlés a terv, a hatásvizsgálat és a „környezeti vizsgálat” együttes ismeretében dönt majd a tervmódosítás elfogadásáról. A terv elfogadására várhatóan 2011 decemberében kerül sor. A tervezési folyamat végén elfogadásra kerülő megyei területrendezési terv elsősorban a további településrendezési tervezés számára fogalmazza meg azokat a regionális szempontokat és kereteket, amelyeknek érvényesítésével a területi folyamatok kedvező irányú befolyásolása biztosítható.

**Békés Megye Képviselő-testületének 15/2005. (X.7.) KT számú
rendelete Békés megye területrendezési tervéről
(.../2012. (...) önkormányzati rendelettel egységes szerkezetbe
foglalt szöveg)**

A Békés Megyei Önkormányzat Képviselő-testülete a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 16. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 11. § (2) bekezdés b.) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva, az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvénnyel *(továbbiakban OTrT)* összhangban a következőket rendeli el:

A kis dőltbetűs szövegrészek nem alkotják a rendelet részét, azok az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény vonatkozó idézetei, és a rendeletben foglalt fogalmak és szabályok megértését könnyítik.

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A rendelet célja

1.§ A rendelet célja, hogy meghatározza Békés megye egyes térségei területfelhasználásának feltételeit, a műszaki infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható térségfejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, illetve természeti erőforrások védelmére, és fenntartható használatára.

A rendelet területi hatálya

2.§ A rendelet hatálya Békés megye területére terjed ki. A rendelet hatálya alá tartozó települések felsorolását a rendelet 1.1. melléklete tartalmazza.

A területrendezés során alkalmazott fogalmak meghatározása az OTrT törvény 2. § figyelembevételével:

1. *ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület*: országos területrendezési tervben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott övezet, amelyben az állam kizárólagos tulajdonát képező, kutatással lehatárolt, de bányatelekkel le nem fedett, nyilvántartott ásványi nyersanyagvagyon (szénhidrogének, fémek, lignit és barnaköszén, ásványbányászati és építőipari nyersanyagok) területek találhatók,

2. *együtt tervezhető térség*: országos területrendezési tervben megállapított és kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott övezet, amelybe a Budapesti Agglomeráció kivételével az agglomerációk, a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet kivételével az agglomerárlódó térségek, valamint a nagyvárosi település-együttesek tartoznak,

3. *építmények által igénybe vett térség*: az országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe a műszaki infrastruktúra, valamint a nem települési területekhez és települési funkciókhoz kapcsolódó egyedi építmények területe és szükséges védőterületük tartoznak,

4. *erdőtelepítésre alkalmas terület*: kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe azok a többnyire gyenge termőképességű mezőgazdasági területek tartoznak, amelyeknél gazdasági, vidékfejlesztési vagy környezetvédelmi szempontok indokolják az erdők létesítését és azt természetvédelmi vagy termőhelyi okok nem zárják ki,

5. *erdőgazdálkodási térség*: országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított területfelhasználási kategória, amelyben olyan meglévő erdőterületek, valamint erdőtelepítésre alkalmas területek találhatók, amelyek erdőgazdálkodásra való alkalmassága termőhelyi viszonyaik alapján kedvező és az erdőtelepítés környezetvédelmi szempontból is szükséges vagy indokolt,

6. *erőmű*: egy telephelyen lévő 50 MW és annál nagyobb energiaátalakító építmény,

7. *földtani veszélyforrás területe*: kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe a lejtős tömegmozgásokkal, egyéb kedvezőtlen mérnökgeológiai adottságokkal és építésföldtani kockázatokkal jellemezhető, valamint a magas természetes háttérsugárzással, az emberi tevékenység hatására jelentkező vagy felerősödő kedvezőtlen földtani folyamatokkal és a vízjárással összefüggő földtani veszélyek által érintett területek tartoznak,

8. *hagyományosan vidéki települési térség*: kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe - ide nem értve a városokat - a 15 fő/ha-nál nem nagyobb belterületi laksűrűségű települések települési területei tartoznak,

9. *honvédelmi terület*: kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amely a Magyar Honvédség alapfeladatai rendeltetésszerű, szakszerű és jogszerű ellátásához szükséges objektumok elhelyezésére, illetve tevékenységek végzésére szolgál,

10. *kiegyenlítő intézkedés*: a magterület és az ökológiai folyosó állapotára, egységességére, az élőhelyek közötti ökológiai kapcsolatokra negatív hatást gyakorló tevékenység esetén a várható kedvezőtlen hatással arányos, az adott magterületen, ökológiai folyosó területén vagy más természeti területen elvégzendő helyreállítási vagy fejlesztési feladat,

11. *kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület*: országos területrendezési tervben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott övezet, amelyben a Magyar Köztársaság védelmi képességeit alapvetően meghatározó, vagy a NATO-tagságból eredő, valamint a nemzetközi szerződéseiben vállalt kötelességei teljesítésére hivatott objektumok elhelyezésére szolgáló területek találhatóak,

12. *a kiemelt térség és a megye szerkezeti terve*: a térségi területfelhasználás rendszerét, a települések térbeli rendjét, az országos és térségi műszaki infrastruktúra-hálózatok és építmények helyét, valamint ezek összefüggéseit a kiemelt térség és a megye területrendezési tervében meghatározó terv,

13. *kiváló termőhelyi adottságú erdőterület*: országos területrendezési tervben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott övezet, amelybe az őshonos fajokból álló erdőtülsulások fenntartására leginkább alkalmas és az erdő hármask funkcióját - környezetvédelmi, gazdasági, társadalmi - egymással összhangban a legmagasabb szinten biztosítani képes erdőterületek tartoznak,

14. *kiváló termőhelyi adottságú szántóterület*: országos területrendezési tervben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott övezet, amelybe az agroökológiai adottságai alapján kimagasló agrárpotenciállal rendelkező, ugyanakkor környezeti szempontból a legkevésbé érzékeny, ezért mezőgazdasági áruterelésre legalkalmasabb szántóterületek tartoznak,

15. *kulturális örökség szempontjából kiemelten kezelendő terület*: országos területrendezési tervben megállapított övezet, amelyben a világörökség és világörökség-várományos területek, valamint a történelmi települési területek találhatóak,

16. *magterület*: kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe olyan természetes vagy természetközeli élőhelyek tartoznak, amelyek az adott területre jellemző természetes élővilág fennmaradását és életkörülményeit hosszú távon biztosítani képesek és számos védett vagy közösségi jelentőségű fajnak adnak otthont,

17. *mezőgazdasági térség*: országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelyben elsősorban mezőgazdasági művelés alatt álló területek találhatóak,

18. *az ország szerkezeti terve*: az országos területfelhasználás rendszerét, a települések térbeli rendjét, az országos műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények térbeli rendjét, valamint ezek összefüggéseit az ország területrendezési tervében meghatározó terv,

19. *országos jelentőségű tájképvédelmi terület*: országos területrendezési tervben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott övezet, amelybe a természeti vagy kulturális örökség adottságai alapján a kilátás-rálátás szempontjából védendő tájképpel, illetve tájképi elemmel rendelkező területek, valamint a védett történelmi tájjá nyilvánított területek tartoznak,

20. *országos komplex tájrehabilitációt igénylő terület*: országos területrendezési tervben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott övezet, amelybe a felhagyott ipari termelés és az azt kiszolgáló bányászat együttes jelenléte következményeképp kialakult, maradandóan megváltozott és károsodott összefüggő területek tartoznak,

21. *országos ökológiai hálózat*: országos területrendezési tervben megállapított övezet, amelybe az országos jelentőségű természetes, illetve természetközeli területek és az azok között kapcsolatot teremtő ökológiai folyosók egységes, összefüggő rendszere tartozik, és amelynek részei a magterületek, az ökológiai folyosók és a pufferterületek,

22. *ökológiai folyosó*: kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe olyan területek (többnyire lineáris kiterjedésű, folytonos vagy megszakított élőhelyek, élőhelysávok, élőhelymozaikok, élőhelytöredékek, élőhelyláncolatok) tartoznak, amelyek döntő részben természetes eredetűek és amelyek alkalmasak az ökológiai hálózathoz tartozó egyéb élőhelyek (magterületek, pufferterületek) közötti biológiai kapcsolatok biztosítására,

23. *pufferterület*: kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe olyan rendeltetésű területek tartoznak, melyek megakadályozzák vagy mérséklik azoknak a tevékenységeknek a negatív hatását, amelyek a magterületek, illetve az ökológiai folyosók állapotát kedvezőtlenül befolyásolhatják vagy rendeltetésükkkel ellentétesek,

24. *rendszeresen belvízjárta terület*: kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe a sík vidéki sík vagy enyhe lejtéviszonyokkal rendelkező területek azon mélyebb, lefolyástalan részei tartoznak, ahol a helyi csapadék egy része átmeneti vízfelesleg formájában, nagyobb mennyiségben és gyakorisággal összegyűlik,

25. *szélerózióknak kitett terület*: kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelyben a szélerózió káros hatásával szemben kevésbé ellenálló fizikai talajféleségekkel (különösen a homok, homokos vályog, tőzeg, kotu) jellemezhető területek találhatóak,

26. *távvezeték felhasítási pontja*: egy meglévő átviteli hálózati távvezeték azon pontja, ahová egy új átviteli hálózati távvezeték szakasz olyan módon kapcsolódik, hogy a meglévő távvezetési kapcsolatot megbontja és annak két eredeti végpontja között a közvetlen villamos kapcsolat megváltozik,

27. *települési terület*: a település belterülete, valamint a beépítésre szánt területek összessége,

28. *települési térség*: országos területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe a települési területek közül a település belterülete, valamint az ahhoz csatlakozó beépítésre szánt területek tartoznak,

29. *településkép-védelmi terület*: a településrendezés eszközeiben megállapított olyan terület, melynek szerkezete, karaktere, utcaképe, sziluettje (külső településképe), illetve a táji környezettel való látványbeli kapcsolata (kilátás, rálátás) megőrzésre, védelemre érdemes érték,

30. *térség*: a területrendezés szempontjából megkülönböztetett területi egység, amelyre vonatkozóan a területrendezési terv előírásokat határoz meg,

31. *térségi övezet*: országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott, sajátos jellemzőkkel rendelkező - a térségi területfelhasználási kategóriáktól függetlenül lehatárolt - területi egység, amelyben az e törvényben, illetve külön jogszabályokban meghatározott előírásokat kell alkalmazni,

32. *térségi hulladéklerakó hely*: a vegyes összetételű, nem veszélyes hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakó és a kiszolgáló építményeinek összessége,

33. *térségi jelentőségű tájképvédelmi terület*: kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelyben a természeti vagy kulturális örökség adottságai alapján a kilátás-rálátás szempontjából védendő tájképpel, illetve tájképi elemmel rendelkező területek, valamint a védett történelmi tájja nyilvánított területek találhatóak,

34. *térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület*: kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe a nagyobb területi kiterjedésű vagy kisebb területű, de sűrűn előforduló, esetenként több települést érintő, a felhagyott hagyományos ipari termelés és bányászat okozta tájsebek, az anyagnyerő helyek, illetve a hulladéklerakók területei tartoznak,

35. *térségi területfelhasználási kategória*: országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott, a térségben jellemző területfelhasználásnak megfelelően lehatárolt területi egység,

36. *történelmi települési terület*: kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe a védendő terület egységek - különösen a történelmi településközpontok, a történelmi kertek, a jelentős régészeti lelőhelyek, az országos és helyi védelem alatt álló területek, valamint ezek környezete, védőövezetei - tartoznak,

37. *városias települési térség*: kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe a városok települési területe, továbbá azok a települési területek tartoznak, ahol a belterületi laksűrűség 15 fő/ha fölötti,

38. *világörökség és világörökség-várományos terület*: kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe a világ kulturális és természeti örökségének védelméről szóló 1972. évi UNESCO Egyezmény szerinti Világörökségi Listára felvett területek, valamint a világörökségi helyszínek szakmai feltételeinek megfelelő azon területek tartoznak, amelyeket Magyarország, mint részes állam nevében jogszabály által felhatalmazott testület kiválasztott arra, hogy a Világörökségi Listára jelöltek legyenek,

39. *vízérózióknak kitett terület*: kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelyben az 5%-nál nagyobb lejtésű és a vízerózió káros hatásával szemben kevésbé ellenálló talajtulajdonságokkal jellemezhető területek találhatóak,

40. vízgazdálkodási térség: országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe egyes folyóvizek, egyes állóvizek, egyes vízfolyások és egyes csatornák medre és parti sávja tartozik.

II. A MEGYE TÉRSÉGI SZERKEZETI TERVE

3. § A megye Térségi Szerkezeti Tervét M=1:100.000 méretarányban a rendelet 2. melléklete tartalmazza.

4. § A Térségi Szerkezeti Terv szerint meghatározott megyei területfelhasználási kategóriák ¹

- a) erdőgazdálkodási térség
- b) mezőgazdasági térség
- c) vegyes területfelhasználású térség
- d) városias települési térség
- e) hagyományosan vidéki települési térség
- f) vízgazdálkodási térség
- g) építmények által igénybe vett térség.

6.§ (2) A kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategóriákon belül a települési területfelhasználási egységek kijelölése során a következő szabályokat kell alkalmazni:

a) az erdőgazdálkodási térséget legalább 85%-ban erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni;

b) a mezőgazdasági térséget legalább 85%-ban mezőgazdasági terület területfelhasználási egységbe kell sorolni, a térségben nagyvárosias lakóterület és vegyes terület területfelhasználási egység nem jelölhető ki;

d) a városias települési térség bármely települési területfelhasználási egységbe sorolható;

e) a hagyományosan vidéki települési térség a nagyvárosias lakóterület és vegyes terület területfelhasználási egység kivételével bármely települési területfelhasználási egységbe sorolható;

f) a vízgazdálkodási térséget legalább 90%-ban vízgazdálkodási terület területfelhasználási egységbe kell sorolni, a fennmaradó részen beépítésre szánt terület nem jelölhető ki;

g) az építmények által igénybe vett térséget az adott építmény jellege szerinti települési területfelhasználási egységbe kell sorolni.

5. § (1) Az országos és térségi jelentőségű közlekedési infrastruktúra-hálózatok térbeli rendjét és az országos és térségi jelentőségű építmények elhelyezkedését a 2. melléklet, a térbeli rend szempontjából meghatározó települések felsorolását pedig az 1.2.-1.15. mellékletek tartalmazzák.²

¹ OTrT 5. § (2) Kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategóriák a következő,

- a) legalább 50 ha területű térségek:
 - aa) erdőgazdálkodási térség,
 - ab) mezőgazdasági térség,
 - ac) vegyes területfelhasználású térség,
- b) legalább 10 ha területű térségek:
 - ba) városias települési térség,
 - bb) hagyományosan vidéki települési térség,
- c) területi korlát nélkül ábrázolt térségek:
 - ca) vízgazdálkodási térség,
 - cb) építmények által igénybe vett térség.

² OTrT tv. 9.§ (5), „Az országos műszaki infrastruktúra-hálózatok nyomvonalait és az egyedi építmények helyét ... az érintett települések településszerkezeti tervében kell meghatározni. (6) A magterület, ökológiai folyosó területén áthaladó közlekedési, elektronikus hírközlési, villamos energia és más energiahordozók vonalas infrastruktúra-hálózatainak engedélyezési eljárásaiban - a magterületet vagy az ökológiai folyosó területét érő legkisebb mértékű környezetterhelés és környezet-igénybevétel előidézése érdekében -, a természetvédelmi hatóság a környezethasználatot feltételhez kötheti, valamint kiegyenlítő intézkedést írhat elő.”

OTrT tv. 9/A. § „A kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben szereplő országos vasúti mellékvonalak területét a településszerkezeti tervben beépítésre nem szánt közlekedési terület területfelhasználási egységbe kell sorolni.”

(2) Az erőművek elhelyezkedését a 2. melléklet, a térbeli rend szempontjából meghatározó települések felsorolását pedig az 1.11. melléklet tartalmazza.

(3) A villamosenergia-átviteli és térségi ellátást biztosító hálózat távvezetékeit, továbbá a nemzetközi, országos és térségi szénhidrogén szállítóvezetékek térbeli rendjét a 2. melléklet, a térbeli rend szempontjából meghatározó települések felsorolását pedig az 1.12-1.13. mellékletek tartalmazzák.

(4) A vízgazdálkodási építmények térbeli rendjét a 2. melléklet, az országos és térségi jelentőségű meglévő szükségtározók és megvalósuló árvízi tározók, vízi építmények és árvízvédelmi fővonal felsorolását az 1.14-1.15. mellékletek tartalmazzák.

III. TÉRSÉGI ÖVEZETI SZABÁLYOK

6. § A megye térségi övezeteinek területét M=1:100.000 méretarányban a rendelet 3.1.-3.16. mellékletei tartalmazzák az alábbiak szerint:

a) Magterület övezete (3.1. melléklet)

17. § (1) Az övezetben beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha:

- a) települési területet a magterület vagy a magterület és az ökológiai folyosó körülzárja, és
- b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

(2) Az (1) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e a magterület, a magterület és az ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

(3) Az övezetben közművezetéseket és járulékos közműépítményeket tájbaillesztett módon, a természetvédelmi célok megvalósulását nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával - beleértve a felszín alatti vonalvezetést is - kell elhelyezni.

(4) Az övezetben a közlekedési infrastruktúra hálózatok elemeinek nyomvonala a magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával helyezhető el.

(5) Az övezetbe tartozó település helyi építési szabályzatában és szabályozási tervében elő kell írni a tájszerkezetbe illeszkedő beépítési mód, a tájra jellemző építészeti hagyományok és építmények megőrzését és ezek követelményeit.

(6) Az övezetben új külszíni művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külszíni művelésű bányatelek nem bővíthető.

b) Ökológiai folyosó övezete (3.1. melléklet)

18. § (1) Az övezetben beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha

- a) a települési területet az ökológiai folyosó körülzárja, és
- b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

(2) Az (1) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

(3) Az övezetben közművezetéseket és járulékos közműépítményeket tájbaillesztett módon, a természetvédelmi célok megvalósulását nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával - beleértve a felszín alatti vonalvezetést is - kell elhelyezni.

OTrT tv. 11. § (1) „A bányatelek megállapítás akkor engedélyezhető, ha összhangban van az érintett település településrendezési tervével és helyi építési szabályzatával. (2) A bányászati tevékenység következtében megváltozott külszíni területen - a külön jogszabályokban meghatározottakon kívül - tájrendezés csak a bányatelek megállapításakor elkészülő tervek alapján, a település helyi építési szabályzatának és szabályozási tervének megfelelően történhet.”

(4) Az övezetben a közlekedési infrastruktúra hálózatok elemeinek nyomvonala az ökológiai folyosó és az érintkező magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával helyezhető el.

(5) Az övezetben új külszíni művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külszíni művelésű bányatelek nem bővíthető.

c) Pufferterület övezete (3.1. melléklet)

19. § Pufferterületen a településszerkezeti terv beépítésre szánt területet csak abban az esetben jelölhet ki, ha az a szomszédos magterület vagy ökológiai folyosó természeti értékeit, biológiai sokféleségét, valamint táji értékeit nem veszélyezteti.

d) Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete (3.2. melléklet)

13/A. § Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetében beépítésre szánt terület csak kivételesen, egyéb lehetőség hiányában területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki.

e) Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete (3.3. melléklet)

13/B. § (1) Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezetében beépítésre szánt terület csak kivételesen, egyéb lehetőség hiányában területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki.

(2) Az övezetben külszíni bányatelek megállapítása, illetve bányászati tevékenység engedélyezése a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehetséges.

f) Erdőtelepítésre alkalmas terület övezete (3.3. melléklet)

19/A. § Az övezetbe tartozó területeken beépítésre szánt terület csak kivételesen, egyéb lehetőség hiányában területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki.

g) Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete (3.4. melléklet)

20. § A térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezetben a roncsolt felületek újrahasznosítása, a tájrendezés az érintett települések egymással összehangolt településrendezési eszközeiben meghatározott újrahasznosítási cél alapján történhet.

h) Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete (3.5. melléklet)

14/A. § (1) Az országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezetben csak olyan kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategória jelölhető ki, amely a kijelölés alapjául szolgáló tájképi értékek fennmaradását nem veszélyezteti.

(2) Az övezetbe tartozó település településszerkezeti tervében csak olyan területfelhasználási egység jelölhető ki, továbbá helyi építési szabályzatában és szabályozási tervében csak olyan építési övezet és övezet hozható létre, amely a kijelölés alapjául szolgáló tájképi értékek fennmaradását nem veszélyezteti.

(3) Az építési övezetre, vagy övezetre vonatkozóan meg kell határozni az ott elhelyezett építmények tájba illesztésére vonatkozó szabályokat, ennek ellenőrzéséhez a tájképet jelentősen megváltoztató építmények terveihez külön jogszabályban meghatározott látványtervet is kell készíteni.

(4) Az övezetben bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni.

(5) Az övezetben közművezetéseket és járulékos közműépítményeket tájbaillesztett módon, a tájképvédelmi célok megvalósulását nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával — beleértve a felszín alatti vonalvezetést is — kell elhelyezni.

i) Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete (3.5. melléklet)

21.§ (1) A térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetében csak olyan területfelhasználási egység jelölhető ki, amely a természeti adottságok és a kulturális örökség által meghatározott tájképi értékek fennmaradását nem veszélyezteti.

(2) A térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetébe tartozó település településszerkezeti tervében csak olyan területfelhasználási egység jelölhető ki, továbbá a helyi építési szabályzatában és szabályozási tervében csak olyan építési övezet és övezet hozható létre, ami a kijelölés alapjául szolgáló tájképi értékek fennmaradását nem veszélyezteti. Az építési övezetnek, vagy övezetnek az építmények tájba illesztésére vonatkozó szabályokat is tartalmaznia kell, ennek ellenőrzéséhez a tájképet jelentősen megváltoztató építmények terveihez külön jogszabályban meghatározott látványtervet is kell készíteni.

(3) Az övezetben bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni.

(4) Az övezetben közművezetéseket és járulékos közműépítményeket tájbaillesztett módon, a tájképvédelmi célok megvalósulását nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával - beleértve a felszín alatti vonalvezetést is - kell elhelyezni.

(5) A településszerkezeti tervben, a szabályozási tervben és a helyi építési szabályzatban ki kell jelölni a településképvédelmi terület határát, amely a tájképi értéket képező kulturális örökség szempontjából kiemelten kezelendő területeket, az ökológiai hálózat területeit, az országos és a helyi védelem alatt álló természetvédelmi területeket, azok környezetét, valamint a település arculatát, karakterét meghatározó fontos területeket tartalmazza.

j) Térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület (3.6. melléklet)

22. § (1) A térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület övezetében térségi hulladéklerakó hely csak külön jogszabályban meghatározott vizsgálatok és az országos, illetve területi hulladékgazdálkodási tervek alapján jelölhető ki.

(2) Az övezet meghatározásánál figyelembe kell venni, hogy

- a) magterületen, ökológiai folyosón és pufferterületen,
- b) kiváló termőhelyi adottságú szántó-, szőlő- és gyümölcsös területen,
- c) erdőterületen,
- d) világörökség és világörökség-várományos területen,
- e) kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területen,
- f) rendszeresen belvízjárta területen,
- g) nagyvízi meder területén,
- h) földtani veszélyforrás területén,
- i) vízerózióknak kitétt területen és szélérozióknak kitétt területen,
- j) kiemelt fontosságú honvédelmi területen és honvédelmi területen,
- k) a beépítésre szánt területbe sorolt területen és annak határaitól számított 1000 m-es területen belül, kivéve a jelentős mértékű zavaró hatású iparterületet és a hulladékkezelő, hulladéklerakó különleges területet,
- l) az állami repülések célját szolgáló, valamint a közös felhasználású katonai és polgári repülőter 15 km-es körzetében, térségi hulladéklerakó hely nem jelölhető ki.

k) Világörökség és világörökség-várományos terület (3.7. melléklet)

22/A. § (1) Világörökség és világörökség-várományos terület övezetben a területfelhasználás módjának és mértékének összhangban kell lennie a kezelési tervben meghatározott célokkal.

(2) Az övezetben új külszíni művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külszíni művelésű bányatelek területe nem bővíthető.

(3) Az övezetben közlekedési infrastrukturális hálózatokat és építményeket a kulturális örökségi értékek sérelme nélkül, területi egységét megőrizve, látványuk érvényesülését elősegítve kell elhelyezni.

(4) Az övezetben közművezetéseket és járulékos közműépítményeket tájba illesztett módon, a világörökségi területek védelmét nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával - beleértve a felszín alatti vonalvezetést is - kell elhelyezni.

l) Történeti települési terület övezete (3.8. melléklet)

22/B. § (1) Az övezetbe tartozó települések településrendezési eszközeiben ki kell jelölni a településképvédelmi terület határát, amely a védendő terület egységeket - különösen a történeti településközpontot, a történeti kertet, a jelentős régészeti lelőhelyet, az országos és helyi védelem alatt álló területeket, valamint ezek környezetét, védőövezetét - foglalja magában.

(2) Történeti település helyi építési szabályzatának és szabályozási tervének tartalmaznia kell a településkép-védelmi terület értékőrző fejlesztését elősegítő, a történeti településkép megőrzését, illetve új építmények illeszkedését biztosító szabályokat.

(3) Történeti településkép érvényesülését befolyásoló, a kialakult településszerkezetet, településkaraktert megváltoztató, nagy kiterjedésű építmény elhelyezésére vonatkozó építési-műszaki tervhez a külön jogszabályban meghatározott látványtervet kell készíteni.

m) Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete (3.9. melléklet)

15. § A kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezetében bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni.

n) Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének övezete (3.10. melléklet)

16. § Felszíni vizek szennyezésre érzékeny vízgyűjtő területén keletkező, illetve a vízgyűjtőn kívül keletkezett szennyvizek vízgyűjtő területre történő be- vagy kivezetéséről a kiemelt térség és a megye területrendezési tervében rendelkezni kell.

o) Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete (3.11. melléklet)

16/A. § Az ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezetét a településrendezés eszközeiben tényleges kiterjedésének megfelelően kell lehatárolni, és az építési övezetre, vagy övezetre szabályokat megállapítani.

p) Együtt tervezhető térségek övezete (3.12. melléklet)

16/B. § (1) Az együtt tervezhető térségek övezetébe tartozó települési önkormányzatok településfejlesztési és településrendezési feladataik összehangolt ellátásához - törvényben meghatározott - közös egyszerűsített településszerkezeti tervet készíthetnek.

(2) A közös egyszerűsített településszerkezeti tervnek az egyes településekre vonatkozó részeit az érintett települési önkormányzatok határozattal fogadják el.

q) Rendszeresen belvízjárta terület (3.13. melléklet)

23. § A rendszeresen belvízjárta terület övezet által érintett települések településrendezési eszközeinek készítése során, a vízügyi hatóság adatszolgáltatása alapján belvízrendezési munkarészt is készíteni kell. Az övezet területén beépítésre szánt terület csak kivételesen, a belvízrendezési munkarészben meghatározott feltételek teljesülése esetén jelölhető ki.

r) Nagyvízi meder övezete (3.13. melléklet)

24. § Nagyvízi meder övezet területén beépítésre szánt terület nem jelölhető ki.

s) Földtani veszélyforrás területének övezete (3.14. melléklet)

25. § Földtani veszélyforrás területének övezetébe tartozó település veszélyeztetett területein a település településszerkezeti tervében beépítésre szánt terület csak kivételesen, geológiai szakvélemény alapján jelölhető ki.

t) Szélerózióknak kitett terület övezete (3.15. melléklet)

27. § Szélerózióknak kitett terület övezetbe tartozó települések veszélyeztetett területein olyan területfelhasználást kell előírni a települések településszerkezeti tervében, és a helyi építési szabályzatban olyan építési övezeti, övezeti előírást kell meghatározni, amely a szélerózió mértékét csökkenti.

u) Kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezete (3.16. melléklet)

16/C § (1) A kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezetét a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben a tényleges kiterjedésének megfelelően kell lehatárolni

16/C § (2) Az (1) bekezdésben kijelölt területeket településszerkezeti tervben beépítésre szánt, vagy beépítésre nem szánt különleges honvédelmi terület területfelhasználási egységbe kell sorolni.

7. § (1) Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének övezete területére kívülről szennyvíz bevezetése nem történhet.

(2) Az övezetben a tisztított szennyvizek kivezetéséről a gazdasági és műszaki szempontok mérlegelésével gondoskodni kell.

8. § (1) Az egyes települések Térségi Szerkezeti Terv szerint meghatározott megyei területfelhasználási kategóriái területi mérlegét a rendelet 1. függeléke tartalmazza.

IV. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

(1) E rendelet 2005. napján lép hatályba.

(2) A megyei területrendezési tervet legalább 5 évente felül kell vizsgálni.

Farkas Zoltán
a megyei képviselő-testület elnöke

Dr. Dávid Sándor
megyei főjegyző

1.1. melléklet

Békés megye területrendezési terve által érintett települések

Almáskamarás, Battonya, Békés, Békéscsaba, Békéssámson, Békésszentandrás, Bélmegyer, Biharugra, Bucsa, Csabacsúd, Csabaszabadi, Csanádapáca, Csárdaszállás, Csorvás, Dévaványa, Doboz, Dombegyház, Dombiratos, Ecsefalva, Elek, Füzesgyarmat, Gádoros, Gerendás, Geszt, Gyomaendrőd, Gyula, Hunya, Kamut, Kardos, Kardoskút, Kaszaper, Kertészsziget, Kétegyháza, Kétsoprony, Kevermes, Kisdombegyház, Kondoros, Körösladány, Körösnagyharsány, Köröstarcsa, Körösújfalú, Kötegyán, Kunágota, Lőkősháza, Magyarbánhegyes, Magyardombegyház, Medgyesbodzás, Medgyesegyháza, Méhkerék, Mezőberény, Mezőgyán, Mezőhegyes, Mezőkovácsháza, Murony, Nagybánhegyes, Nagykamarás, Nagyszénás, Okány, Orosháza, Örménykút, Pusztaföldvár, Pusztaottlaka, Sarkad, Sarkadkeresztúr, Szabadkígyós, Szarvas, Szeghalom, Tarhos, Telekgerendás, Tótkomlós, Újkígyós, Újszalonta, Végegyháza, Vésztő, Zsadány

Békés megyei műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények rendszere **(1.2. – 1.15. mellékletek)**

1.2. A közúthálózat fő elemei

Gyorsforgalmi utak

- M44: Kecskemét térsége-Szarvas-Békéscsaba-Gyula-(Románia)
- M47: Berettyóújfalu térsége (M4)-Békéscsaba-Orosháza-Algyő térsége (M43)

Főutak

A főúthálózat elemei

- 44.sz. főút: (Kecskemét 5.sz. főút) – Szarvas – Békéscsaba – Gyula - (Románia)
- 443.sz.főút: Gyomaendrőd 46.sz.főút - Szarvas 44.sz.főút
- 46.sz. főút: (Törökszentmiklós 4.sz.főút) – (Mezőtúr) – Gyomaendrőd - Mezőberény 47.sz. főút
- 47.sz.főút: (Debrecen 4.sz.főút) – (Berettyóújfalu) – Békéscsaba – (Szeged 43.sz.főút)
- 470.sz.főút: Mezőberény 47.sz.főút – Békés - Békéscsaba 44.sz.főút

Új főúti kapcsolatok

- Szarvas 44.sz.főút – Orosháza – Mezőkovácsháza – Battonya - (Románia)
- Békés 470.sz.főút – Doboz – Sarkad – Méhkerék - (Románia)
- Békéscsaba 44.sz.főút - Doboz
- Békéscsaba – Medgyesegyháza – Mezőkovácsháza - Battonya
- (Kisújszállás 4.sz.főút) – (Túrkeve) – (Mezőtúr) - Szarvas 44.sz. főút
- (Soltvadkert 53.sz.főút) – (Kiskunmajsa) – (Kistelek) – (Mindszent) – (Derekegyház) - (Nagymágocs) - Orosháza 47.sz.főút
- (Kunmadaras 34.sz.főút) – (Karcag) – Füzesgyarmat - Szeghalom 47.sz. főút
- (Csökmő 47. sz. főút) – Körösnagyharsány – (Románia)

Főutak tervezett településelkerülő szakaszai

(Nem tartalmazza a gyorsforgalmi utak elkerülő szakaszait)

- 46.sz.főút: Gyomaendrőd, Mezőberény
- Szarvas-Orosháza-Battonya főút: Nagyszénás, Kaszaper
- Békés-Doboz-Sarkad főút: Békés, Doboz, Sarkad
- Békéscsaba-Medgyesegyháza-Battonya főút: Medgyesegyháza, Mezőkovácsháza

Térségi jelentőségű mellékutak

- Békéscsaba-Elek
- Gyula-Elek-Lökösháza-Kevertes-Dombegyház-Battonya
- Mezőhegyes-Mezőkovácsháza
- Orosháza-Kardoskút-Tótkomlós-Mezőhegyes
- Mezőhegyes-Pitvaros
- Csorvás-Gerendás-Csanádapáca-Kaszaper-Tótkomlós-(Makó)

- Csorvás-Kondoros-Gyomaendrőd
- Orosháza-(Fábiánsebestyén)-(Szentés)
- Szarvas-Szentés
- Gyomaendrőd-Körösladány
- Szeghalom-Vésztő-Doboz
- Sarkad-Szabadkeresztúr-Zsadány-Komádi
- Vésztő-Okány-4219. j. út
- Zsadány-Körösnagyharsány-(Románia)
- Szeghalom-Dévaványa-(Túrkeve)
- Békés-Tarhos-Sarkadkeresztúr
- Gyula-Sarkad
- Gyula-Doboz
- Tótkomlós-Pitvaros-Csanádpalota

1.3. Békés megyét érintő országos és térségi jelentőségű kerékpárutak

Országos kerékpárút törzshálózat elemei

- Dél-alföldi határmente kerékpárút: Debrecen-Biharkeresztes-Biharugra-Zsadány-Mezőgyán-Újszalonta-Méhkerék-Sarkad-Gyula-Elek-Lökösháza-Dombegyháza-Battonya-Mezőhegyes-Tótkomlós-Kardoskút-Orosháza-Hódmezővásárhely-Szeged-Mohács
- Alföldi kerékpárút: Tiszafüred-Karcag-Bucsa-Füzesgyarmat-Szeghalom-Vésztő-Okány-Doboz-Sarkad
- Körösvölgyi kerékpárút: (Románia)-Gyula-Békéscsaba-Békés-Mezőberény-Gyomaendrőd-Szarvas- Csongrád-Kiskunfélegyháza

Térségi jelentőségű kerékpárutak

- Orosháza-Nagyszénás-Szarvas
- Békéscsaba-Szabadkígyós-Kétegyháza-Medgyesegyháza-Mezőkovácsháza-Mezőhegyes
- Mezőberény-Köröstarcsa-Körösladány-Dévaványa-Gyomaendrőd

1.4. Térségi jelentőségű közúti hidak

Hármas Körös:

- 46. sz. főút Gyomaendrőd elkerülő Körös-híd
- Szarvas-Mezőtúr új főút Körös-híd
- Gyomaendrőd jelenlegi 46. sz. főút
- Gyomaendrőd 4231. j. ök. úton.

Kettős Körös:

- Köröstarcsa 47.sz. főút
- Mezőberény M47 tervezett hídja
- Mezőberény 4237. j. ök. út
- Békés 4238. j. ök. út
- Doboz 4234. j. ök. út

Sebes Körös:

- Körösladány 47. sz. főút
- Szeghalom M47 tervezett hídja
- Szeghalom 4234. j. ök. út
- Vésztő 4223. j. ök. út

Fekete Körös:

- Gyula 4219. j. út

Fehér Körös:

- Gyula 4219. j. út

1.5. A vasúthálózat Békés megyét érintő elemei

Nemzetközi törzshálózati fővonal

- (Budapest) – (Szolnok) – Békéscsaba - Lökösháza - (Románia)

Egyéb országos törzshálózati vasútvonal

- (Szeged) – Békéscsaba – Kötegyán - (Románia)

Mellékvonalak

- (Kiskunfélegyháza) – Szentés - Orosháza
- (Mezőtúr) – Szentés – Orosháza - Mezőhegyes
- Békéscsaba – Kétegyháza – Mezőhegyes – (Makó) – (Szeged)
- Mezőhegyes - Battonya
- Gyomaendrőd – Dévaványa – Körösladány – Szeghalom - Vésztő
- (Püspökladány – Szeghalom – Vésztő – Okány - Kötegyán
- Vésztő - Körösnagyharsány
- Murony - Békés
- Kiszénás - Kondoros

Térségi jelentőségű vasúti hidak

Hármas Körösön

- Szarvas
- Gyomaendrőd

Berettyó:

- Szeghalom

Sebes Körös:

- Szeghalom-Vésztő vonalon

Fekete Körös:

- Sarkad-Gyula vonalon

Fehér-Körös:

- Gyula

1.6. Határátkelők

Gyorsforgalmi úton, főúthálózaton lévő határátkelő

- Gyula (M44-44.sz.főút)
- Battonya (Új főút)
- Méhkerék (Új főút)
- Körösnagyharsány (Új főút)

Térségi határátkelő

- Dombegyház
- Elek
- Geszt
- Sarkad

Vasúti törzshálózaton lévő határátkelő

- Kötegyán
- Lökösháza

1.7. Országos jelentőségű vízi utak Békés megyét érintő szakaszai

- Sebes-Körös II. o.
- Kettős-Körös II. o.
- Hármaskörös II. o.

1.8. Személyforgalmi kikötő

- Békés
- Mezőberény
- Köröstarcsa
- Körösladány
- Gyomaendrőd

1.9. Térségi jelentőségű logisztikai központ

- Békéscsaba

1.10. Kereskedelmi (nemzetközi) repülőtérre fejleszthető repülőtér

- Békéscsaba

1.11. Erőművek

Erőmű: -

Kiserőmű:

- Battonya
- Békéssámson
- Tótkomlós

1.12. A villamosenergia-átviteli hálózat távvezeték elemei

1.12.1. 400 kV-os átviteli hálózat távvezeték elemei

- (Szolnok) - Békéscsaba OVIT
- Békéscsaba OVIT - Lökösháza – országhatár - (Románia)
- Békéscsaba OVIT – Orosháza
- Békéscsaba OVIT – (Sándorfalva)
- Debrecen - Békéscsaba OVIT

1.12.2. 120 kV-os átviteli hálózat távvezeték elemei

- Békéscsaba OVIT - Békéscsaba

1.12.3. Térségi ellátást biztosító 120 kV-os elosztó hálózat

- (Berettyóújfalu) - Szeghalom – Békés - Békéscsaba
- (Mezőtúr) – Szarvas – Békéscsaba
- Békéscsaba – Orosháza I. – Orosháza II. – Szentes
- Békéscsaba – Békéscsaba Kelet - Gyula
- Békéscsaba – Medgyesegyháza – Mezőhegyes – (Makó)
- Szarvas - Gyomanedrőd

1.13. Szénhidrogén szállítóvezetékek

1.13.1. Nemzetközi és hazai szénhidrogén szállítóvezeték

- (Algyő) - Méhkerék - országhatár - (Románia)
- (Mezőtúr) – (Szeged) - országhatár - (Szerbia)
- Battonya – (Algyő) – (Városföld) – (Százhalombatta)
- (Ukrajna) - országhatár – (Vásárosnamény) – (Hajdúszoboszló) – (Mezőtúr) – (Városföld)
- (Szank) – (Szeged) - Kardoskút – Méhkerék

1.13.2. Térségi szénhidrogén szállítóvezeték

- Kardoskút - (Városföld)
- Pusztaföldvár - leágazó
- Újkígyós - Mezőberény
- Kamut - Békés
- Murony - leágazó
- Telekgerendás - Békés
- Kardoskút - Orosháza II.

- Kardoskút - Orosháza II. régi
- Kardoskút - Orosháza II. új
- Orosháza I. leágazó
- Kardoskút - Mezőhegyes
- Tótkomlós leágazó
- Mezőhegyes - Battonya
- Kardoskút – (Mezőtúr)
- Füzesgyarmat – Sarkadkeresztúr

1.14. 10 millió m³-t meghaladó térfogattal tervezhető tározási lehetőség:

Tározó neve	Település
Halaspusztai	Szeghalom
Mályvádi	Gyula
Kisdelta	Gyula
Mérgesi	Köröstarcsa, Körösladány

1.15. 1 millió m³-t meghaladó és 10 millió m³-nél kisebb tározási lehetőség:

Tározó neve	Település
Begécsi-víztároló	Geszt, Zsadány
Biharugari-halastó	Biharugra

1. függelék

Területi mérleg

	Település	Térségi területfelhasználási kategória	hektár	%
1.	Almáskamarás	Hagyományosan vidéki települési térség	161,99	10,99
2.	Almáskamarás	Erdőgazdálkodási térség	20,18	1,37
3.	Almáskamarás	Mezőgazdasági térség	1292,13	87,64
4.	Battonya	Városias települési térség	799,04	5,48
5.	Battonya	Vegyes területfelhasználású térség	921,62	6,33
6.	Battonya	Erdőgazdálkodási térség	303,11	2,08
7.	Battonya	Mezőgazdasági térség	12532,18	86,01
8.	Battonya	Vízgazdálkodási térség	14,97	0,10
9.	Békés	Városias települési térség	1320,14	10,38
10.	Békés	Vegyes területfelhasználású térség	955,82	7,51
11.	Békés	Erdőgazdálkodási térség	480,36	3,78
12.	Békés	Mezőgazdasági térség	9814,25	77,15
13.	Békés	Vízgazdálkodási térség	151,04	1,19
14.	Békéscsaba	Városias települési térség	3944,23	20,34
15.	Békéscsaba	Vegyes területfelhasználású térség	391,82	2,02
16.	Békéscsaba	Építmények által igénybe vett térség	174,46	0,90
17.	Békéscsaba	Erdőgazdálkodási térség	1298,16	6,69
18.	Békéscsaba	Mezőgazdasági térség	13424,16	69,22
19.	Békéscsaba	Vízgazdálkodási térség	160,22	0,83
20.	Békéssámson	Hagyományosan vidéki települési térség	311,35	4,37
21.	Békéssámson	Erdőgazdálkodási térség	46,67	0,66
22.	Békéssámson	Mezőgazdasági térség	6751,07	94,82
23.	Békéssámson	Vízgazdálkodási térség	10,53	0,15
24.	Békésszentandrás	Hagyományosan vidéki települési térség	607,85	7,85
25.	Békésszentandrás	Erdőgazdálkodási térség	104,05	1,34
26.	Békésszentandrás	Mezőgazdasági térség	6647,19	85,83
27.	Békésszentandrás	Vízgazdálkodási térség	385,67	4,98
28.	Bélmegyer	Hagyományosan vidéki települési térség	130,65	2,07
29.	Bélmegyer	Erdőgazdálkodási térség	2889,21	45,82
30.	Bélmegyer	Mezőgazdasági térség	3169,24	50,26
31.	Bélmegyer	Vízgazdálkodási térség	116,35	1,85
32.	Biharugra	Hagyományosan vidéki települési térség	211,72	4,01
33.	Biharugra	Erdőgazdálkodási térség	314,72	5,96
34.	Biharugra	Mezőgazdasági térség	3978,56	75,30
35.	Biharugra	Vízgazdálkodási térség	778,28	14,73
36.	Bucsa	Hagyományosan vidéki települési térség	361,16	6,47
37.	Bucsa	Erdőgazdálkodási térség	292,81	5,25
38.	Bucsa	Mezőgazdasági térség	4925,65	88,25
39.	Bucsa	Vízgazdálkodási térség	2,00	0,04
40.	Csabacsúd	Hagyományosan vidéki települési térség	169,04	2,53
41.	Csabacsúd	Erdőgazdálkodási térség	1598,03	23,91
42.	Csabacsúd	Mezőgazdasági térség	4915,84	73,54
43.	Csabacsúd	Vízgazdálkodási térség	1,93	0,03
44.	Csabaszabadi	Hagyományosan vidéki települési térség	35,27	1,08

45.	Csabasabadi	Erdőgazdálkodási térség	37,62	1,15
46.	Csabasabadi	Mezőgazdasági térség	3191,17	97,55
47.	Csabasabadi	Vízgazdálkodási térség	7,29	0,22
48.	Csanádapáca	Hagyományos vidéki települési térség	389,80	7,60
49.	Csanádapáca	Erdőgazdálkodási térség	28,94	0,56
50.	Csanádapáca	Mezőgazdasági térség	4708,75	91,83
51.	Csárdaszállás	Hagyományos vidéki települési térség	72,06	1,33
52.	Csárdaszállás	Erdőgazdálkodási térség	67,59	1,25
53.	Csárdaszállás	Mezőgazdasági térség	5228,29	96,51
54.	Csárdaszállás	Vízgazdálkodási térség	49,37	0,91
55.	Csorvás	Városias települési térség	533,14	5,91
56.	Csorvás	Erdőgazdálkodási térség	153,67	1,70
57.	Csorvás	Mezőgazdasági térség	8326,29	92,35
58.	Csorvás	Vízgazdálkodási térség	2,71	0,03
59.	Dévaványa	Városias települési térség	859,35	3,97
60.	Dévaványa	Erdőgazdálkodási térség	3472,04	16,03
61.	Dévaványa	Mezőgazdasági térség	17297,38	79,86
62.	Dévaványa	Vízgazdálkodási térség	31,88	0,15
63.	Doboz	Hagyományos vidéki települési térség	444,75	8,17
64.	Doboz	Vegyes területfelhasználású térség	454,63	8,35
65.	Doboz	Erdőgazdálkodási térség	3053,79	56,07
66.	Doboz	Mezőgazdasági térség	1448,64	26,60
67.	Doboz	Vízgazdálkodási térség	44,68	0,82
68.	Dombegyház	Hagyományos vidéki települési térség	536,66	9,26
69.	Dombegyház	Erdőgazdálkodási térség	82,90	1,43
70.	Dombegyház	Mezőgazdasági térség	5170,24	89,23
71.	Dombegyház	Vízgazdálkodási térség	4,38	0,08
72.	Dombiratos	Hagyományos vidéki települési térség	187,54	10,25
73.	Dombiratos	Erdőgazdálkodási térség	17,22	0,94
74.	Dombiratos	Mezőgazdasági térség	1624,17	88,78
75.	Dombiratos	Vízgazdálkodási térség	0,49	0,03
76.	Ecsegfalva	Hagyományos vidéki települési térség	194,78	2,47
77.	Ecsegfalva	Erdőgazdálkodási térség	97,13	1,23
78.	Ecsegfalva	Mezőgazdasági térség	7350,81	93,07
79.	Ecsegfalva	Vízgazdálkodási térség	255,55	3,24
80.	Elek	Városias települési térség	389,47	7,09
81.	Elek	Vegyes területfelhasználású térség	32,79	0,60
82.	Elek	Erdőgazdálkodási térség	46,80	0,85
83.	Elek	Mezőgazdasági térség	4996,40	90,99
84.	Elek	Vízgazdálkodási térség	25,43	0,46
85.	Füzesgyarmat	Városias települési térség	551,11	4,33
86.	Füzesgyarmat	Erdőgazdálkodási térség	1939,70	15,23
87.	Füzesgyarmat	Mezőgazdasági térség	10119,48	79,47
88.	Füzesgyarmat	Vízgazdálkodási térség	123,83	0,97
89.	Gádoros	Hagyományos vidéki települési térség	348,45	9,13
90.	Gádoros	Erdőgazdálkodási térség	27,54	0,72
91.	Gádoros	Mezőgazdasági térség	3438,61	90,14
92.	Gerendás	Hagyományos vidéki települési térség	127,07	3,12
93.	Gerendás	Erdőgazdálkodási térség	23,67	0,58

94.	Gerendás	Mezőgazdasági térség	3927,19	96,28
95.	Gerendás	Vízgazdálkodási térség	1,01	0,02
96.	Geszt	Hagyományos vidéki települési térség	158,27	3,08
97.	Geszt	Erdőgazdálkodási térség	985,54	19,18
98.	Geszt	Mezőgazdasági térség	2960,39	57,61
99.	Geszt	Vízgazdálkodási térség	1034,08	20,12
100.	Gyomaendrőd	Városias települési térség	1668,19	5,49
101.	Gyomaendrőd	Erdőgazdálkodási térség	3110,90	10,24
102.	Gyomaendrőd	Mezőgazdasági térség	25159,56	82,79
103.	Gyomaendrőd	Vízgazdálkodási térség	449,89	1,48
104.	Gyula	Városias települési térség	2621,55	10,25
105.	Gyula	Vegyes területfelhasználású térség	2196,36	8,59
106.	Gyula	Erdőgazdálkodási térség	5962,77	23,31
107.	Gyula	Mezőgazdasági térség	14554,36	56,90
108.	Gyula	Vízgazdálkodási térség	244,66	0,96
109.	Hunya	Hagyományos vidéki települési térség	105,79	3,25
110.	Hunya	Erdőgazdálkodási térség	24,77	0,76
111.	Hunya	Mezőgazdasági térség	3123,68	95,99
112.	Kamut	Hagyományos vidéki települési térség	122,19	2,02
113.	Kamut	Vegyes területfelhasználású térség	177,42	2,93
114.	Kamut	Erdőgazdálkodási térség	25,45	0,42
115.	Kamut	Mezőgazdasági térség	5722,32	94,59
116.	Kamut	Vízgazdálkodási térség	2,16	0,04
117.	Kardos	Hagyományos vidéki települési térség	52,97	1,24
118.	Kardos	Erdőgazdálkodási térség	14,85	0,35
119.	Kardos	Mezőgazdasági térség	4210,40	98,41
120.	Kardoskút	Hagyományos vidéki települési térség	79,59	1,04
121.	Kardoskút	Erdőgazdálkodási térség	38,52	0,50
122.	Kardoskút	Mezőgazdasági térség	7435,33	97,10
123.	Kardoskút	Vízgazdálkodási térség	104,02	1,36
124.	Kaszaper	Hagyományos vidéki települési térség	183,07	5,50
125.	Kaszaper	Erdőgazdálkodási térség	8,71	0,26
126.	Kaszaper	Mezőgazdasági térség	3133,54	94,22
127.	Kaszaper	Vízgazdálkodási térség	0,32	0,01
128.	Kertészsziget	Hagyományos vidéki települési térség	38,42	0,98
129.	Kertészsziget	Erdőgazdálkodási térség	224,23	5,73
130.	Kertészsziget	Mezőgazdasági térség	3650,36	93,29
131.	Kétegyháza	Hagyományos vidéki települési térség	452,07	8,95
132.	Kétegyháza	Erdőgazdálkodási térség	103,46	2,05
133.	Kétegyháza	Mezőgazdasági térség	4484,21	88,80
134.	Kétegyháza	Vízgazdálkodási térség	9,92	0,20
135.	Kétsoprony	Hagyományos vidéki települési térség	96,13	1,88
136.	Kétsoprony	Vegyes területfelhasználású térség	739,42	14,43
137.	Kétsoprony	Erdőgazdálkodási térség	29,99	0,59
138.	Kétsoprony	Mezőgazdasági térség	4256,96	83,07
139.	Kétsoprony	Vízgazdálkodási térség	1,94	0,04
140.	Kevermes	Hagyományos vidéki települési térség	550,99	12,71
141.	Kevermes	Erdőgazdálkodási térség	68,56	1,58
142.	Kevermes	Mezőgazdasági térség	3701,99	85,40

143.	Kevermes	Vízgazdálkodási térség	13,10	0,30
144.	Kisdombegyház	Hagyományos vidéki települési térség	104,61	8,29
145.	Kisdombegyház	Erdőgazdálkodási térség	19,76	1,57
146.	Kisdombegyház	Mezőgazdasági térség	1135,87	90,04
147.	Kisdombegyház	Vízgazdálkodási térség	1,29	0,10
148.	Kondoros	Hagyományos vidéki települési térség	475,97	5,82
149.	Kondoros	Erdőgazdálkodási térség	113,27	1,38
150.	Kondoros	Mezőgazdasági térség	7584,64	92,68
151.	Kondoros	Vízgazdálkodási térség	10,11	0,12
152.	Körösladány	Városias települési térség	696,71	5,63
153.	Körösladány	Erdőgazdálkodási térség	4589,79	37,07
154.	Körösladány	Mezőgazdasági térség	6985,70	56,42
155.	Körösladány	Vízgazdálkodási térség	109,57	0,88
156.	Körösnagyharsány	Hagyományos vidéki települési térség	94,82	4,76
157.	Körösnagyharsány	Erdőgazdálkodási térség	167,06	8,39
158.	Körösnagyharsány	Mezőgazdasági térség	1706,20	85,65
159.	Körösnagyharsány	Vízgazdálkodási térség	23,95	1,20
160.	Köröstarcsa	Hagyományos vidéki települési térség	282,66	4,50
161.	Köröstarcsa	Erdőgazdálkodási térség	548,82	8,74
162.	Köröstarcsa	Mezőgazdasági térség	5263,42	83,81
163.	Köröstarcsa	Vízgazdálkodási térség	185,36	2,95
164.	Körösújfalú	Hagyományos vidéki települési térség	106,56	4,22
165.	Körösújfalú	Erdőgazdálkodási térség	71,06	2,81
166.	Körösújfalú	Mezőgazdasági térség	2347,32	92,87
167.	Körösújfalú	Vízgazdálkodási térség	2,57	0,10
168.	Kötegyán	Hagyományos vidéki települési térség	250,41	5,83
169.	Kötegyán	Erdőgazdálkodási térség	2887,29	67,23
170.	Kötegyán	Mezőgazdasági térség	1155,21	26,90
171.	Kötegyán	Vízgazdálkodási térség	1,83	0,04
172.	Kunágota	Hagyományos vidéki települési térség	536,21	8,38
173.	Kunágota	Erdőgazdálkodási térség	20,53	0,32
174.	Kunágota	Mezőgazdasági térség	5834,91	91,21
175.	Kunágota	Vízgazdálkodási térség	5,71	0,09
176.	Lőkösháza	Hagyományos vidéki települési térség	190,28	3,66
177.	Lőkösháza	Erdőgazdálkodási térség	162,21	3,12
178.	Lőkösháza	Mezőgazdasági térség	4836,18	92,96
179.	Lőkösháza	Vízgazdálkodási térség	13,82	0,27
180.	Magyarbánhegyes	Hagyományos vidéki települési térség	311,63	8,52
181.	Magyarbánhegyes	Erdőgazdálkodási térség	25,10	0,69
182.	Magyarbánhegyes	Mezőgazdasági térség	3319,97	90,79
183.	Magyarbánhegyes	Vízgazdálkodási térség	0,18	0,00
184.	Magyardombegyház	Hagyományos vidéki települési térség	92,64	12,11
185.	Magyardombegyház	Erdőgazdálkodási térség	0,38	0,05
186.	Magyardombegyház	Mezőgazdasági térség	672,02	87,84
187.	Medgyesbodzás	Hagyományos vidéki települési térség	212,71	6,71
188.	Medgyesbodzás	Erdőgazdálkodási térség	25,40	0,80
189.	Medgyesbodzás	Mezőgazdasági térség	2930,66	92,49
190.	Medgyesegyháza	Városias települési térség	478,61	7,45
191.	Medgyesegyháza	Erdőgazdálkodási térség	174,35	2,71

192.	Medgyesegyháza	Mezőgazdasági térség	5773,94	89,82
193.	Medgyesegyháza	Vízgazdálkodási térség	1,39	0,02
194.	Méhkerék	Hagyományos vidéki települési térség	214,03	8,28
195.	Méhkerék	Erdőgazdálkodási térség	1162,52	44,99
196.	Méhkerék	Mezőgazdasági térség	1200,10	46,44
197.	Méhkerék	Vízgazdálkodási térség	7,48	0,29
198.	Mezőberény	Városias települési térség	918,02	7,75
199.	Mezőberény	Vegyes területfelhasználású térség	984,76	8,31
200.	Mezőberény	Erdőgazdálkodási térség	491,91	4,15
201.	Mezőberény	Mezőgazdasági térség	9243,51	77,99
202.	Mezőberény	Vízgazdálkodási térség	213,43	1,80
203.	Mezőgyán	Hagyományos vidéki települési térség	203,40	3,40
204.	Mezőgyán	Erdőgazdálkodási térség	1890,66	31,58
205.	Mezőgyán	Mezőgazdasági térség	3891,91	65,02
206.	Mezőhegyes	Városias települési térség	956,98	6,16
207.	Mezőhegyes	Erdőgazdálkodási térség	1371,37	8,82
208.	Mezőhegyes	Mezőgazdasági térség	13200,46	84,92
209.	Mezőhegyes	Vízgazdálkodási térség	15,51	0,10
210.	Mezőkovácsháza	Városias települési térség	831,45	13,28
211.	Mezőkovácsháza	Erdőgazdálkodási térség	88,32	1,41
212.	Mezőkovácsháza	Mezőgazdasági térség	5334,22	85,22
213.	Mezőkovácsháza	Vízgazdálkodási térség	5,20	0,08
214.	Murony	Hagyományos vidéki települési térség	102,36	2,87
215.	Murony	Vegyes területfelhasználású térség	61,75	1,73
216.	Murony	Erdőgazdálkodási térség	32,91	0,92
217.	Murony	Mezőgazdasági térség	3369,93	94,42
218.	Murony	Vízgazdálkodási térség	2,02	0,06
219.	Nagybánhegyes	Hagyományos vidéki települési térség	185,81	4,40
220.	Nagybánhegyes	Erdőgazdálkodási térség	29,66	0,70
221.	Nagybánhegyes	Mezőgazdasági térség	4008,70	94,89
222.	Nagybánhegyes	Vízgazdálkodási térség	0,30	0,01
223.	Nagykamarás	Hagyományos vidéki települési térség	317,34	7,37
224.	Nagykamarás	Erdőgazdálkodási térség	240,99	5,60
225.	Nagykamarás	Mezőgazdasági térség	3742,71	86,93
226.	Nagykamarás	Vízgazdálkodási térség	4,40	0,10
227.	Nagyszénás	Hagyományos vidéki települési térség	523,51	5,48
228.	Nagyszénás	Építmények által igénybe vett térség	440,57	4,61
229.	Nagyszénás	Erdőgazdálkodási térség	147,72	1,55
230.	Nagyszénás	Mezőgazdasági térség	8437,17	88,30
231.	Nagyszénás	Vízgazdálkodási térség	6,57	0,07
232.	Okány	Hagyományos vidéki települési térség	440,13	6,04
233.	Okány	Erdőgazdálkodási térség	79,97	1,10
234.	Okány	Mezőgazdasági térség	6764,43	92,81
235.	Okány	Vízgazdálkodási térség	4,08	0,06
236.	Örménykút	Hagyományos vidéki települési térség	49,19	0,90
237.	Örménykút	Erdőgazdálkodási térség	78,27	1,43
238.	Örménykút	Mezőgazdasági térség	5329,06	97,66
239.	Orosháza	Városias települési térség	2756,15	13,63
240.	Orosháza	Erdőgazdálkodási térség	193,76	0,96

241.	Orosháza	Mezőgazdasági térség	17161,24	84,86
242.	Orosháza	Vízgazdálkodási térség	111,33	0,55
243.	Pusztaföldvár	Hagyományos vidéki települési térség	298,38	5,22
244.	Pusztaföldvár	Erdőgazdálkodási térség	26,72	0,47
245.	Pusztaföldvár	Mezőgazdasági térség	5357,86	93,78
246.	Pusztaföldvár	Vízgazdálkodási térség	30,02	0,53
247.	Pusztáotlaka	Hagyományos vidéki települési térség	65,13	3,45
248.	Pusztáotlaka	Erdőgazdálkodási térség	38,14	2,02
249.	Pusztáotlaka	Mezőgazdasági térség	1784,61	94,53
250.	Sarkad	Városias települési térség	1156,03	9,21
251.	Sarkad	Erdőgazdálkodási térség	2328,56	18,54
252.	Sarkad	Mezőgazdasági térség	9009,38	71,75
253.	Sarkad	Vízgazdálkodási térség	62,52	0,50
254.	Sarkadkeresztúr	Hagyományos vidéki települési térség	225,72	6,39
255.	Sarkadkeresztúr	Erdőgazdálkodási térség	1013,16	28,69
256.	Sarkadkeresztúr	Mezőgazdasági térség	2291,76	64,90
257.	Sarkadkeresztúr	Vízgazdálkodási térség	0,37	0,01
258.	Szabadkígyós	Hagyományos vidéki települési térség	348,14	7,64
259.	Szabadkígyós	Erdőgazdálkodási térség	224,00	4,92
260.	Szabadkígyós	Mezőgazdasági térség	3948,04	86,67
261.	Szabadkígyós	Vízgazdálkodási térség	35,21	0,77
262.	Szarvas	Városias települési térség	1385,73	8,58
263.	Szarvas	Vegyes területfelhasználású térség	2800,44	17,33
264.	Szarvas	Erdőgazdálkodási térség	790,65	4,89
265.	Szarvas	Mezőgazdasági térség	10942,13	67,73
266.	Szarvas	Vízgazdálkodási térség	237,69	1,47
267.	Szeghalom	Városias települési térség	965,61	4,45
268.	Szeghalom	Erdőgazdálkodási térség	3940,59	18,15
269.	Szeghalom	Mezőgazdasági térség	16630,98	76,60
270.	Szeghalom	Vízgazdálkodási térség	174,04	0,80
271.	Tarhos	Hagyományos vidéki települési térség	112,21	1,95
272.	Tarhos	Vegyes területfelhasználású térség	83,11	1,45
273.	Tarhos	Erdőgazdálkodási térség	3302,56	57,48
274.	Tarhos	Mezőgazdasági térség	2246,78	39,10
275.	Tarhos	Vízgazdálkodási térség	1,05	0,02
276.	Telekgerendás	Hagyományos vidéki települési térség	138,05	1,91
277.	Telekgerendás	Erdőgazdálkodási térség	365,93	5,06
278.	Telekgerendás	Mezőgazdasági térség	6728,06	92,98
279.	Telekgerendás	Vízgazdálkodási térség	4,08	0,06
280.	Tótkomlós	Városias települési térség	504,83	4,03
281.	Tótkomlós	Erdőgazdálkodási térség	124,50	0,99
282.	Tótkomlós	Mezőgazdasági térség	11892,60	94,87
283.	Tótkomlós	Vízgazdálkodási térség	14,06	0,11
284.	Újkígyós	Városias települési térség	590,52	10,75
285.	Újkígyós	Erdőgazdálkodási térség	37,96	0,69
286.	Újkígyós	Mezőgazdasági térség	4855,33	88,41
287.	Újkígyós	Vízgazdálkodási térség	8,32	0,15
288.	Újszalonta	Hagyományos vidéki települési térség	37,08	1,78
289.	Újszalonta	Erdőgazdálkodási térség	93,47	4,49

290.	Újszalonta	Mezőgazdasági térség	1952,35	93,73
291.	Végegyháza	Hagyományosan vidéki települési térség	246,24	8,51
292.	Végegyháza	Erdőgazdálkodási térség	27,55	0,95
293.	Végegyháza	Mezőgazdasági térség	2619,30	90,52
294.	Végegyháza	Vízgazdálkodási térség	0,57	0,02
295.	Vésztő	Városias települési térség	820,22	6,53
296.	Vésztő	Erdőgazdálkodási térség	2655,58	21,13
297.	Vésztő	Mezőgazdasági térség	9014,50	71,72
298.	Vésztő	Vízgazdálkodási térség	79,41	0,63
299.	Zsadány	Hagyományosan vidéki települési térség	203,49	3,20
300.	Zsadány	Erdőgazdálkodási térség	1539,48	24,21
301.	Zsadány	Mezőgazdasági térség	4438,30	69,79
302.	Zsadány	Vízgazdálkodási térség	178,67	2,81

Békés Megye Képviselő-testületének/2012.(.....) KT. sz. határozata Békés megye területrendezési tervének megyei szabályozási ajánlásairól

A Békés Megyei Önkormányzat Képviselő-testülete a területfejlesztésről és területrendezésről szóló többször módosított 1996. évi XXI. törvény 23/B. § (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján Békés Megye Területrendezési Tervének megyei szabályozási ajánlásairól a következő határozatot hozza. Ezzel egyidejűleg az 246/2005. (X.7.) KT. sz. határozat hatályát veszti.

I. A megyei területfelhasználási kategóriákra vonatkozó megyei szabályozási ajánlások

A határozat tervezetében álló betűvel kerültek beillesztésre a hatályos közgyűlési határozat ajánlásai és *dőlt betűvel* azok az ajánlások, amelyek a módosítás során kerültek módosításra, illetve kiegészítésre.

1. Erdőgazdálkodási térség

Az OTrT fogalomhasználata szerint erdőgazdálkodási térség: országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított területfelhasználási kategória, amelyben olyan meglévő erdőterületek, valamint erdőtelepítésre alkalmas területek találhatóak, amelyek erdőgazdálkodásra való alkalmassága termőhelyi viszonyaik alapján kedvező és az erdőtelepítés környezetvédelmi szempontból is szükséges vagy indokolt.

Az erdőgazdasági térségre vonatkozó területfelhasználási ajánlások

1. Az NKP III.-ban megjelenő intézkedésekkel összhangban Békés megyében is érvényt kell szerezni az alábbi szempontoknak:
 - Az erdősített területek környezetkímélő használata (pl. szálaló erdőgazdálkodás).
 - A folyamatos erdőborítást és elegyességet biztosító erdőművelési és erdőkezelési eljárások alkalmazása.
 - Az erdőtelepítés megvalósítása, az erdőtömbök összekapcsolásának elősegítése.
 - A mezőgazdasági és nem mezőgazdasági földterület első erdősítésének támogatása, az őshonos, elegyes erdők telepítésének előnyben részesítése.
 - Az erdők környezeti állapota fenntartása, javítása, illetve az erdők természetességének javítása és közjóléti értékének növelése.
 - Az erdők szerkezetátalakítása (pl. a sarj eredetű erdők mag eredetűvé alakítása).
 - A folyamatos erdőborítást és elegyességet biztosító erdőművelési és erdőkezelési eljárások alkalmazása.
2. Az erdőgazdasági térségben új erdőtelepítések, tájfasítások meghatározásánál kiemelt szempont:
 - a) a mezőgazdasági táj ökológiai és környezetvédelmi tagolása,
 - b) a véderdők és véderdősávok erózió- és defláció elleni védelemnek megfelelő telepítése,
 - c) az ökológiai és zöldfolyosó-rendszer kiegészítése,
 - d) a települések zöldfelületi rendszerének fejlesztése,
 - e) a települési környezetvédelmi érdekek érvényesülését is szolgáló erdőstruktúra kialakítása.

3. A meglévő természetes, természetközeli állapotú erdők fenntartásával, erdőtelepítésre alkalmas új területek kijelölésével, erdők telepítésével javasolt elérni, hogy Békés megye átlagos erdősültsége *megduplázódjon, a jelenlegi mintegy 5%-ról közel 10%-ra* növekedjen. Az erdőtelepítések egyaránt szolgálják a racionális földhasználat kialakítását, valamint a kiváló termőhelyi adottságú szántóterületek védelmét.
4. *Erdősítésre javasolt területen beépítésre szánt terület kijelölését, belterületbe vonását kerülni kell.* Az erdőtelepítésre figyelembe vehető területek kiválasztásánál a termőhelyi adottságokat, a talajok termőképességét, a mezőgazdasági művelésre való alkalmasságot, valamint a környezetvédelmi és természetvédelmi igényeket javasolt figyelembe venni.
5. *Az erdőtelepítés a mezőgazdasági termelésracionalizálás lehetőségeként olyan területeken célszerű, ahol valamilyen tényező akadályozza a hatékony mezőgazdálkodást. Ilyen területek elsősorban:*
 - *az erdőkkel körbevett zárványterületek;*
 - *a defláció veszélyes földterületek, ahol a talajvédelemnek elsődleges szerepe van;*
 - *alacsony termőképességű, alacsony aranykorona értékű földterületek, ahol csak magas költségráfordítással lehet mezőgazdasági termelést folytatni, továbbá*
 - *a vízbázisok hidrológiai védőterületei, hulladéklerakók védőterületei és egyéb környezetvédelmi védőtávolságok által lefedett területek, valamint védendő települési szegélyzónák.*
6. *Erdőtelepítésre kijelölendő területek meghatározásánál a táji - termőhelyi adottságokat, a mezőgazdálkodásra való területalkalmasságot, a természetvédelmi és gazdasági igényeket is szükséges mérlegelni.*
 - Gazdasági erdők telepítésénél a gazdasági szempontok az irányadók, a természeti adottságokat károsító hatások kizárása mellett. Ezért gazdasági rendeltetésű erdőket (rövid vágás fordulójú nemes nyár ültetvényeket, energia erdőket stb.) csak a természeti terület, védett természeti terület övezeten, illetve a Natura2000 hálózat, vagy nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya alá eső területen kívül javasolt telepíteni.
 - Erdőtelepítéseknél ahol a termőhelyi viszonyok lehetővé teszik őshonos fajok alkalmazásával előnyben kell részesíteni a természetközeli erdőtülszűkítések létrehozását.
 - *Erdőtelepítést a tájvédelmi szempontok figyelembevételével, a tájkarakter megőrzésének biztosításával javasolt végezni.*
7. *A természetvédelmi oltalom alatt álló erdőterületeken meg kell oldani a fenntartható területhasználata, a biológiai sokféleség védelme, a természetkímélő erdőgazdálkodás és az ökoturizmus fejlesztés szempontjainak összeegyeztetését, törekedni kell az őshonos társulások fajösszetételének fenntartására ill. kialakításának, kialakulásának elősegítésére.*
 - A megye azon területein, ahol a fennmaradt nedves és száraz pusztai élőhelyek, a szikes tavak természeti értékei és nyílt pusztai táj értékei védelme prioritást élvez, alkalmasság ellenére is erdőt telepíteni csak az illetékes nemzeti park igazgatóság hozzájárulásával lehet.
 - Az erdőtelepítésből kizárandó a természetvédelmi oltalom alatt álló gyepterület, védelemre tervezett gyepterület, természeti terület, természeti területnek minősülő gyepterület és részben a NATURA 2000 hálózatba tartozó erdőn kívüli természetes élőhely területe.
8. *A potenciális erdőtelepítési területből – a természeti értékű társulások megőrzése érdekében - ki kell zárni a természetvédelmi oltalom alatt álló gyepterületeket, továbbá a természetes - és természetközeli állapotú, természeti területnek minősülő*

gyepterületeket, valamint a Natura2000 hálózatba kijelölt élőhelyeket. Az erdőtelepítésre javasolt területek későbbi természetvédelmi oltalom alá kerülése esetén minden művelési ág változáshoz a természetvédelmi hatóság engedélye is szükséges.

9. Az erdő kiemelkedő védelmi szerepére tekintettel védelmi rendeltetésű erdők telepítése az ökológiai hálózat fejlesztését szolgáló természetvédelmi érdekeken túl talajvédelmi, településvédelmi és tájképvédelmi céllal egyaránt javasolt:
 - A környezeti károk mérséklése érdekében a szennyező emissziós források térségében véderdők telepítése, védőfásítások létesítése szükséges (elsősorban a koncentrált ipari térségekben, a nagy forgalmú közlekedési utak mentén, a levegő és zajszennyezés csökkentése érdekében).
 - A deflációveszélyes területeken mezővédő erdősávok létesítése, a tájrehabilitációt igénylő térségekben a tájsebek rekultivációja jelentős erdőtelepítést igényel. A megyében a fátlan, erdőben szegény mezőgazdasági területek nagy kiterjedésére tekintettel a szélrózsió elleni védelemre is figyelmet kell fordítani.
 - Erdősávok, fasorok, egyéb fásítások létesítésekor fontos szempont továbbá az emberi tevékenységekből keletkezett tájsebek, sérült termőterületek rekultivációja, újrahasznosítása erdészeti eszközökkel.
10. Az erdőgazdasági térségben elő kell segíteni a felhagyott és a működő külszíni bányák rekultivációját és az ehhez kapcsolódó tájrehabilitációs feladatok elvégzését.
11. A meglévő erdők védelmére, folyamatos karbantartásukra fokozott figyelmet kell fordítani.
 - c) A meglévő erdők fenntartásánál, új erdők telepítésénél fokozott szerepet kell kapni a védelmi és közjóléti rendeltetéseknek.
 - Védelmi rendeltetésű erdőket egyrészt az ökológiai hálózat rendszerszerű fejlesztése érdekében természetvédelmi, másrészt árvízvédelmi, talajvédelmi, levegőtisztaság-védelmi és településvédelmi céllal indokolt telepíteni.
 - A közjóléti erdők telepítésére a település-együttesek, nagyobb települések és üdülőterületek környezetében kell törekedni. Előnyben javasolt részesíteni a pollenben szegényebb és kevésbé allergizáló fajtákat. Az egykori zártkerteket — alkalmasság esetén — javasolt településvédelmi célú erdőtelepítés útján hasznosítani.
 - A megyében az erdőgazdálkodási térségek változtatásánál kiemelt jelentősége van a vízgazdálkodási érdekeknek, így az árvízvédelmi okok miatt nem javasolt a Fehér-, Fekete-, Sebes-Körös és a Berettyó hullámterének és a gátak védősávjainak erdősítése. A természeti területnek minősülő, nem őshonos fafajokból álló hullámtéri erdőkben az állományszerkezet-átalakításra kell a hangsúlyt fektetni.
 - Az erdők telepítésénél térségi szinten kiemelten kezelendők a Körös-vidék arra alkalmas területei, a nagyobb kiterjedésű szántóföldi táblák szélvédő fásításai, az ökológiai hálózat hiányzó elemeinek kialakítása, valamint a nagyobb települések körül véderdők létesítése.”
12. Az erdők hagyományos hármaskörű funkcióján belül a gazdasági, védelmi és közjóléti funkció összhangjára kell törekedni. A megye védett tájainak erdőterületein az elsődleges természetvédelmi rendeltetés mellett meghatározó a védelmi és közjóléti funkció is, ezért ezeken a területeken indokolt összehangolni a vízgazdálkodás, a táj- és természetvédelem, az ökoturizmus, valamint az erdőgazdálkodás szempontjait, védett természeti területen lévő erdő esetén a természetvédelmi érdekek elsődlegessége mellett.

2. Mezőgazdasági térség

Az OTrT fogalomhasználata szerint mezőgazdasági térség: országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelyben elsősorban mezőgazdasági művelés alatt álló területek találhatóak.

A mezőgazdasági térségre vonatkozó területrendezési ajánlások:

1. Az NKP III.-ban megjelenő intézkedésekkel összhangban Békés megyében is érvényt kell szerezni az alábbi szempontoknak:
 - Az agro-ökológiai adottságokhoz illeszkedő, környezetbarát gazdálkodás alkalmazása (pl. környezetbarát és talajkímélő agrotechnika, vetésforgó, vetésszerkezet, tápanyag-ellátás, öntözés alkalmazása; erózióvédelem; integrált növényvédelem; tarlóégetés elkerülése).
 - Talajvédő gazdálkodás megvalósítása, a talaj-degradációs tényezők megelőzése, mérséklése, a talaj vízháztartási képességének javítása (kapcsolódik a környezetbarát mezőgazdasági gyakorlathoz).
 - A tisztított szennyvíz és szennyvíziszapok szakszerű mezőgazdasági felhasználása.
 - Mezőgazdasági üzemek energia-hatékony korszerűsítése, megújuló energiaforrások alkalmazása.
 - A termőföld igénybevételével megvalósuló beruházások során a talajvédelmi szabályok betartása (a beruházással, építéssel érintett területek humuszos termőrétegének megmentése, illetve a környező talajok minőségének megóvása).
2. Termőföldön a rendeltetéstől eltérő más célú területhasználat elsősorban a *jelenleg beépített területtel határos* gyengébb minőségű földeken és csak a legszükségesebb mértékű termőföld-igénybevétellel javasolható. Az *átlagosnál jobb* termőhelyi adottságokkal rendelkező földterület *beépítésére szánt területté* csak kivételesen indokolt esetben jelölhető ki, amennyiben a művelés alóli kivonás közérdekű - a jóváhagyott településfejlesztési koncepcióban támogatott - célt szolgál és arra a funkcióra kevésbé értékes földterület nem áll rendelkezésre.
3. A mezőgazdasági térség területfelhasználása során - a mindenkori terület potenciálja és a művelési ág együttes figyelembevételével - ösztönözni kell a gazdaságos árutermelésre alkalmas birtokméretek kialakítását.
4. A mezőgazdasági térséghez tartozó területek további felaprózódását a településrendezés eszközeivel is lassítani kell. A mezőgazdasági térségben elsődlegesen a táj értékeinek és karakterének megőrzését szolgáló tájhasznosítási módokat szükséges támogatni.
5. A termőterületek védelme érdekében külterületen településrendezési tervekben az OTÉK-ban megengedett telekminimumnál nagyságrendileg nagyobb, illetve az ott megengedett beépítési %-nál kisebb értékeket célszerű meghatározni a beépíthetőség feltételeként. A mezőgazdálkodáshoz kapcsolódó építési igények kielégítésére a birtokközpontos rendszer ösztönzése indokolt.
6. A megye legjobb adottságú mezőgazdasági területein meg kell akadályozni a talaj fizikai, kémiai és biológiai degradációját, a defláció és erózió okozta károkat. Ennek érdekében javasolt kialakítani a tájkép védelmét is biztosító mezővédő erdősávokból, fasorokból álló zöldfolyosó hálózatot, valamint integrált, kímélő jellegű talajművelési, tápanyag-gazdálkodási és növényvédelmi eljárásokat célszerű alkalmazni.

7. A termőhelyi adottságokat a környezetvédelem figyelembevételével maximálisan indokolt kihasználni. Erősíteni kell a minőséget, a tájjelleget, valamint a feldolgozás és értékesítés volumenét a növénytermesztésben és az állattenyésztésben egyaránt.
8. A munkaerő-túlkínálat miatt az élőkommunikációs igényes (pl. gyógy- és fűszernövénytermesztés, biotermesztés stb.) piac képes árut előállító szociális típusú mezőgazdaság támogatása és fenntartása indokolt.
9. A legkiválóbb minőségű, árutermelésre legalkalmasabb területeket — melyek agrárpotenciáljukat tekintve kimagaslóak, környezeti szempontból pedig kevésbé érzékenyek — védeni szükséges. Ezért e területek belterületbe vonása csak a jelenlegi belterülethez közvetlen kapcsolódásuk esetén indokolt, beépítésre szánt területté pedig csak a mezőgazdasági termeléssel, feldolgozással, szolgáltatással és kereskedelemmel összefüggő céllal minősíthetők.
10. *A kiváló minőségű és termőképességű mezőgazdasági területeken az intenzív mezőgazdasági művelés mellett gondot kell fordítani a biotóp hálózat elemeire (mezővédő erdősávok, cserjesorok, gyepek, vízpartok), a kiváló adottságú (csernozjom) talajok megőrzésére, tápanyag-utánpótlására, a fizikai, kémiai, biológiai talajdegradáció megakadályozására, a defláció és erózió elleni védelemre. Elő kell segíteni az agrár-tér szerkezetet előnyösen formáló mozaikos védő erdősávok, fasorok telepítését, egyben biztosítani kell a meglévő mezsgyék, erdősávok védelmét.*
11. Az intenzív szántóföldi művelésből kikerülő, szociális-, családi-, bio-, illetve egyéb külterjes mezőgazdálkodásra is alkalmatlan területeket elsősorban őshonos fajokkal történő erdősítéssel vagy gyepesítéssel célszerű hasznosítani. A humán érdekeket figyelembe véve pollenszegény, nem vagy kevésbé allergizáló fa- és fűfélék telepítését kell szorgalmazni.
12. *A külterjesen hasznosítható, gyengébb termőhelyi adottságokkal rendelkező, valamint a talaj-, víz- és élőhelyvédelmi szempontból fontos területeken főként önellátásra, ill. a környező területek tradicionális, jó minőségű, egyedi, tájjellegű, illetve bio-termékekkel történő ellátására, valamint az idegenforgalom (kulturális, rekreációs) specifikumaira irányuló termelést célszerű folytatni. Javasolható a takarmánytermesztés, extenzív gyepgazdálkodással összekötött külterjes állattartás, amely jól kombinálható a génmegőrző és idegenforgalmi jellegű őshonos állatok tartásával, bemutatásával.*
13. *A külterjes hasznosítású mezőgazdasági területeken a védelmi célok érdekében integrált, környezetkímélő gazdálkodást kell folytatni, megfelelő növényvédelmi (biológiai védekezés), talajművelési, talajerő-utánpótlási (szerves- és zöldtrágyázás) módszerek és vetésszerkezet megválasztásával. A térség területén előforduló ökológiai folyosókra, természeti- és természetvédelmi területekre az ökológiai hálózat övezetére vonatkozó előírások, ill. irányelvek és a természetvédelem jogszabályai az irányadók.*
14. Az allergiás megbetegedések csökkentése érdekében fontos feladat a parlagterületek visszaszorítása, a parlagfű-mentesítési kötelezettség betartása, megfelelő területhasznosítás biztosítása és ennek szakszerű karbantartása, a gyommentesítési kötelezettség betartása.
15. *A mezőgazdasági térségben elő kell segíteni a működő kavics- és homokbányák rekultivációját és az ehhez kapcsolódó tájrehabilitációs feladatok elvégzését.*
16. *A mezőgazdasági térség hasznosításánál érvényesíteni kell a „vizek mezőgazdasági eredetű, nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló” mindenkor érvényes jogszabályi előírásokat.*

17. *A mezőgazdasági térségbe tartozó magasabb ökológiai, de alacsonyabb termőhelyi értékű mezőgazdasági területek az agrár-környezetvédelmi alapú környezet-, és természetkímélő területhasználat, az ökogazdálkodás és az erre épülő ökoturizmus és vidékfejlesztés javasolt célterületei, ennek megfelelően itt kiemelt fejlesztési és rendezési cél a táji változatosság, mozaikosság fenntartása: gyepek - ligetek - erdők, nádasok, nedves - vizes élőhelyek megóvása illetve területi részarányuk növelésének elősegítése.*
18. *A mezőgazdasági térség extenzíven hasznosított területein ösztönözni kell az extenzív tájgazdálkodásra alkalmas - jellemzően több tíz hektárt elérő, de a több 100 ha-t jellemzően nem meghaladó - birtokméretek kialakítását. Az intenzív művelésből kivonandó, öko- (bio-) és egyéb külterjes mezőgazdálkodásra sem alkalmas területek elsősorban extenzív gyepgazdálkodással, honos fafajokkal történő ligetes fásítással, halastóként vagy egyéb vizes- nedves élőhelyek kialakulására módot adó formában hasznosítandók.*
19. *A mezőgazdasági térség extenzíven hasznosított területein - az agrár, a környezetvédelmi és az erdészeti támogatási formák összehangolt alkalmazásával - ösztönözni kell a szántóterületek arányának csökkentését, a gyep és erdőterületek arányának jelentős növelését. A vízfolyások menti hullámtéri területeken és a megyei területrendezési tervben ökológiai és zöldfolyosóként tervezett területeken található szántóterületeket erdősíteni, fásítani, illetve gyepesíteni célszerű.*
20. *A mezőgazdasági térség extenzíven hasznosított területei beépítésre szánt területté való minősítése általában nem kívánatos. Az átminősítés abban az esetben történhet meg, ha a terület természeti-, tájképi értékei fennmaradnak, továbbá a terület biológiai sokfélesége sem károsodik helyreállíthatatlanul.*
21. *A tájkarakter védelme érdekében településrendezési tervekben az OTÉK-ban megengedett telekminimumnál nagyságrendileg nagyobb, illetve az ott megengedett beépítési %-nál kisebb - irányelvként javasolt: 0 és 1 % közti - maximumértékeket célszerű meghatározni a beépíthetőség feltételeként. Amennyiben a szántóföldi művelés építményigénye a pufferterület és a tájképvédelmi övezet területén kívül (i birtokközpontban) nem biztosítható, a településrendezési tervben megengedhető annak létesítése a terület táji-természeti értéket nem képező részén, max. 0,5%-os, tájbaillő beépítettséggel. Az állattartás, szénatárolás településtervben meghatározandó építményigénye is csak tájbaillő módon biztosítható, a terület táji-természeti értéket nem képező részén, max. 0,5%-os beépítettséggel.*
22. *Vízfolyások menti hullámtereken a szántóterületek erdősítése, gyepesítése javasolt. E mellett, illetve ezek részeként nagy szerepe van a ligeterdők, kaszálók és ártéri gyümölcsösök helyreállításának is, az illetékes hatóságok bevonásával. Fáslegelőn, nedves réten és lápos-mocsaras területen ill. azok 500 méteres körzetében a beépítés és a vonalas létesítmények telepítése elkerülendő.*
23. *A gyenge termőhelyi adottságokkal rendelkező, valamint talaj-, víz és élőhely-védelem szempontjából fontos területeken védelmi- és idegenforgalmi célú erdő- és gyepgazdálkodás javasolt. Ezen extenzíven hasznosított területeken a táj- és természetvédelmi szempontoknak alárendelten kell elősegíteni a tájfásítást.*
24. *A keletkező vizek megőrzendők, a megyét érintő vízgyűjtőkön olyan vízgazdálkodást kell folytatni, amely nem eredményezi a talajvíz csökkenését és elősegíti az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást.*

25. Meg kell valósítani a külterjes hasznosítású területeken lévő halastó-rendszerek többcélú hasznosítását (termelés, turizmus, öntözés, vízi élővilág megőrzése), fenntartását és környezetbe illesztését.
26. Az árvíz és belvíz által veszélyeztetett mezőgazdasági területeken figyelembe kell venni az árvizek akadálymentes levezetésének feltételeit, illetve a természetett kultúrák belvízérzékenységét. *Az ár-és belvízveszélyes mezőgazdasági területek művelési ágát és módját úgy kell megválasztani, - szántó és egyéb intenzív művelés esetén megváltoztatni - hogy a vízgazdálkodási és a természetvédelmi szempontok prioritása érvényesüljön. E területeken potenciálisan környezetszennyező vagy veszélyeztető anyag és létesítmény elhelyezése nem javasolható.*

3. Vegyes területfelhasználású térség

Az OTrT fogalomhasználata szerint vegyes területfelhasználású térség: országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe mozaikos szerkezetű erdőgazdálkodási, mezőgazdasági és települési térségek tartoznak

A megyei területrendezési tervben vegyes területfelhasználású térség került alkalmazásra:

- az OTrT-ben kijelölt térségekben (a területi lehatárolások pontosításával).*

A vegyes területfelhasználási térségre vonatkozó területrendezési ajánlások:

- 1. A vegyes területfelhasználású térség által érintett területeken a racionális földhasználat elvének alkalmazásával cél e kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek erdő, illetve gyepterületként való használata.*
- 2. A térségben beépítésre szánt területet csak jóváhagyott településfejlesztési koncepció által meghatározott funkcióra, a takarékos területhasználat szempontjai figyelembevételével ajánlott.*
- 3. A vegyes területfelhasználású térség által érintett területeken is törekedni kell a történetileg kialakult kompakt településszerkezet megőrzésére és továbbfejlesztésére. Ennek érdekében új beépítésre szánt területek kijelölésére a kialakult településszerkezethez szervesen kapcsolódó - beépítésre alkalmas területen - kerüljön sor.*
- 4. A vegyes területfelhasználású térség által érintett területeken települési térségen kívüli - ahhoz szervesen nem kapcsolódó - zöldmezős beruházások településrendezési tervbe illesztése előtt tájterhelhetőségi vizsgálatot és területrendezési tanulmányt, stratégiai környezeti vizsgálatot kell készíteni (a tervezett fejlesztés hatásainak komplex vizsgálatára), ha a tervezett területfelhasználás kiterjedése meghaladja a 10 hektárt, vagy az egymással funkcionális kapcsolatban lévő, de egymáshoz nem kapcsolódó területfelhasználások együttes kiterjedése meghaladja a 15 hektárt.*
- 5. Szegélyfásítás tervezése indokolt a külterületi szigetszerűen megjelenő zöldmezős beruházások tájba-illesztése érdekében. A szegélyfásítás során lehetőség szerint kerülni kell a tájidegen fajok alkalmazását.*

4. Vízgazdálkodási térség

Az OTrT fogalomhasználata szerint vízgazdálkodási térség: országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe egyes folyóvizek, egyes állóvizek, egyes vízfolyások és egyes csatornák medre és parti sávja tartozik.

A vízgazdálkodási térségre vonatkozó területrendezési ajánlások

1. *Együttműködve az ágazattal, a szomszédos megyék érintett térségeivel - vízgyűjtőnként - komplex vízgyűjtő-gazdálkodási tervet kell készíteni. A térségi vízgazdálkodás keretében érvényesíteni kell az EU Vízkeret irányelvében (*Water Framework Directive*) foglaltakat.*
2. *A folyóvizek és a part menti területek területfelhasználásánál és hasznosításánál két prioritást kell párhuzamosan érvényesíteni:*
 - *az árvizek biztonságos levezetése (élet- és vagyonvédelem)*
 - *valamint a vízmegtartás (ökológiai és turisztikai vízigény biztosítása, árvízcsúcs csökkentő szerep).*
3. *A települések településrendezési tervében rögzített távlati területhasznosítás figyelembe vételével - a vízgyűjtő szintű térségi komplex vízgyűjtő-gazdálkodási tervhez kapcsolódva - el kell készíteni a települések csapadékvíz elvezetési és belvízvédelmi tervét. Abban le kell határolni a zárt csapadékvíz elvezetésű és a nyílt árkos vízvezetésű területeket. Meg kell határozni a vízgyűjtők várható távlati terhelését.*
4. *A többletvíz elvezetése mellett a térségi vízgazdálkodási tervekben foglalkozni kell a vízvisszatartás és hordalékfogás kérdéseivel is, a lehullott csapadék ésszerű hasznosításával.*
5. *A természetes partvonalak csak kivételesen, a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség engedélyével, környezeti hatásvizsgálat alapján változtathatóak meg, a természetes vízfelületek pedig nem csökkenthetők.*
6. *A folyókat, élővizeket övező ökológiai, illetve zöldfolyosó hálózatok megtartása és fejlesztése (rehabilitációja) kiemelt feladat. Az ehhez szükséges területeket a településrendezési tervek területfelhasználást meghatározó szerkezeti és szabályozási munkarészeiben biztosítani kell, az ajánlott besorolás lehet vízgazdálkodási, mezőgazdasági vagy erdőterület. A vízgazdálkodási térségben támogatni szükséges a mellékág-rehabilitációs, vizes élőhely rekonstrukciós törekvéseket.*
7. *A településrendezési tervekben az építésügyi előírások megfogalmazása során körültekintő szabályozás indokolt e területek „elépítésének” megakadályozása és a környezetszennyezés mérséklése érdekében.*
8. *A környezeti terhelés mérséklése érdekében szükséges kijelölni a vízparti táborozásra alkalmas helyeket, ott biztosítani a zavarásmentes tartózkodáshoz szükséges szolgáltatásokat (WC, hulladéktárolás és elszállítás, hajókivételi lehetőség, kijelölt tisztálkodóhelyek és főzőhelyek, tűzifa vételezési lehetőségek, stb.)*
9. *A feladatok meghatározásánál figyelembe kell venni „Az árvíz megelőzés, az árvízmentesítés és az árvízvédekezés legjobb gyakorlata” (Best practices on flood prevention, protection and mitigation) európai dokumentumát.*
10. *Érvényesíteni kell a teret a folyónak elvet.*

11. Gondoskodni kell az élet- és vagyonvédelem további biztosításáról a differenciált kockázatvállalás elve alapján.

5. Települési térség

Az OTrT fogalomhasználata szerint települési térség: országos területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe a települési területek közül a település belterülete, valamint az ahhoz csatlakozó beépítésre szánt területek tartoznak.

E kategórián belül a megyei területrendezési terv két kategóriát alkalmaz és határol le az alábbiak szerint:

Városias települési térség: kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe a városok települési területe, továbbá azok a települési területek tartoznak, ahol a belterületi laksűrűség 15 fő/ha fölötti.

Hagyományosan vidéki települési térség: kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe - ide nem értve a városokat - a 15 fő/ha-nál nem nagyobb belterületi laksűrűségű települések települési területei tartoznak.

A települési térségre vonatkozó területrendezési ajánlások:

1. Az NKP III.-ban megjelenő intézkedésekkel összhangban Békés megyében is érvényt kell szerezni az alábbi szempontoknak:
 - Barnamezős területek felhasználása.
 - Zöldfelület kataszter létrehozása.
 - A települések talajának védelme.
 - A helyi zaj- és rezgésvédelemi szempontból csendes övezet, illetve fokozottan védett terület kijelölése.
 - A települések fejlesztési-rendezési tervezésénél fokozott figyelem a földtani adottságokra, a felszínmozgásokkal való veszélyeztetettségre.
 - Az igénybevételre kerülő biológiailag aktív felületek magas biológiai aktivitású területek létesítésével történő területi pótlása.
 - Infrastruktúra-fejlesztés a környezeti szempontok figyelembe vételével.
 - A települési folyékony hulladék ártalommentes elhelyezését biztosító előkezelő és fogadó létesítmények kialakítása.
2. Ha jogszabály másként nem rendelkezik, a település beépítésre nem szánt területeit beépítésre szánt területté minősíteni csak akkor indokolt, ha az ezzel elérni kívánt cél (lakó, gazdasági, üdülő vagy különleges terület kialakítása) beépített terület újrahasznosításával nem érhető el, vagy ehhez nincs elég beépítésre szánt terület.
3. A települések beépítésre szánt területét nem kívánatos növelni azokon a településeken, ahol a szennyvízcsatorna-hálózat nem épült ki, vagy nem megfelelő kapacitású tisztítóműre csatlakozik.
4. Az új beruházásokat, lakóterület-növelést elsősorban a meglévő települési területek rehabilitációs és rekonstrukciós területein indokolt elhelyezni, ennek megfelelően korlátozni javasolt új területek igénybevételét zöldmezős beruházások, ipari parkok, új lakóterületi egységek és lakóparkok céljára. Ezért preferálni, támogatni ajánlott a meglévő lakóterületek intenzívebb hasznosítását, illetve a lakatlan és funkcióját veszített,

üres létesítmények újrahasznosítását. A beépített területen kívül települni kívánó zöldmezős beruházások, ipari, kereskedelmi, szolgáltató centrumok telephelykijelölését a településrendezési tervekben szabályozni kell.

5. Korlátozni kívánatos, illetve szigorú feltételekhez kötni a beépítésre szánt területek bővítését, valamint területhasználatát a védett természeti területek környezetében, a kiváló termőhelyi adottságú szántó és gyümölcsös termőterületeken, hidrogeológiai védőterületen, belvíz- és árvízveszélyes területen, továbbá ott, ahol azt a településképvédelmi szempontok megkövetelik.
6. *A településrendezési tervekben - a területhasználat és a beépítés jellemzőinek figyelembevételével - fokozott figyelmet kell fordítani a települési karakternek és a tervben támogatni kívánt funkcionális célnak egyaránt megfelelő területfelhasználási kategóriák megválasztására és a kategóriákhoz tartozó területhasználati, építési és környezethasználati szabályok differenciált meghatározására.*
7. *Törekedni kell a tagolt települési szerkezet kialakítására. A térszerkezet tagolásának egyik legfontosabb eszköze (a térségi zöldhálózatok rendszerébe illeszkedő) települési zöldfelületi rendszer kialakítása, a meglévő zöldterületek megőrzése, a táji környezetet is figyelembe vevő méretezéssel új funkcionális zöldterületek tervezése, a zöldterületi (és zöldfelületi) egységek funkcionális és ökológiai hálózatot képező rendszerbe szervezése, a települési szegélyek megfelelő kialakítása.*
8. *A települési területeken a településszerkezet alakításával, a helyi építési szabályozással segíteni kell a lakó és intézményi funkciókat zavaró tevékenységek megszüntetését, újabb zavaró tevékenységek távoltartását elősegítő országos hatókörű érvényesülését.*
9. *A városközpontok és a nagyközségek, községek központjainak megújítása során egyszerre kell érvényesíteni az értékőrzés, a karakterfejlesztés, a funkcióbővítés, a biológiai aktivitásérték növelés, valamint a közterületi minőség javításának szempontjait. A fejlesztésnél kiemelt figyelmet kell fordítani az érintett lakosság elvárásaira és a helyi gazdaság fejlesztésének szempontjaira.*
10. *A településrendezési beavatkozások megalapozására el kell készíteni a települések értékvédelmi kataszterét úgy a régészeti örökség, mint az épített örökség, illetve a táji örökség (az egyedi tájértékek) vonatkozásában.*
11. *A kulturális örökség és a természeti környezet szempontjából érzékeny területeken indokolt elkerülni a település hagyományos szerkezetének és jellegének megváltoztatását, a települések belterületének kiterjesztését és a közlekedési hálózat fejlesztéséhez kötődő üzletközpontok, raktárbázisok céljára új beépítésre szánt területek kialakítását.*
12. *A településközpontok rehabilitációja, valamint a településfejlesztési dokumentumokban kijelölt akcióterületek fejlesztése és rendezése során kiemelt figyelmet kell fordítani az értékek védelmére, a helyi sajátosságok felmutatására, valamint a környezeti minőség általános emelésére, a településképet zavaró elemek kiküszöbölésére.*
13. *A településközpontok rehabilitációja, valamint az akcióterületek fejlesztése során biztosítani célszerű az elektromos és hírközlő hálózatok (légkábelek) felszín alatti elvezetését. E területeken törekedni kell a csapadékvíz elvezetés (hálózatba illesztett, de) zárt rendszerű megoldásainak alkalmazására*
14. *Városi települési térségekben preferálni indokolt a meglévő lakóterületek intenzívebb hasznosítását.*

15. *Elsősorban a városi települési térségekben javasolt a zöldterületek és zöldfelületek kiterjedésének növelése, az alulhasznosított területek biológiai aktivitásának növelése. Minden települési térségben indokolt azonban olyan közterületszabályozás érvényesítése, amely a közlekedés biztosításán és a közművek elvezetésének biztosításán túl lehetővé teszi legalább egyoldali fasor telepítését is.*
16. *A települések beépítésre szánt területei és a mellettük meglévő - vagy tervezett - főutak, elkerülő utak között - a zaj- és rezgés, illetve a közlekedésből eredő légszennyezés elleni védelemre is alkalmas - védő, takaró zöldsávok létesítése indokolt. A lakó és a gazdasági funkciójú területek között a környezetvédelmi és településesztétikai követelmények együttes teljesítése érdekében védő takaró zöldsávok tervezése indokolt.*
17. *A hagyományosan vidéki települési térségekben meg kell előzni a települési területek olyan mértékű sűrítését (a területhasználat és a beépítés intenzitásának túlzott növelését), amely kedvezőtlen irányba befolyásolja a lakókörnyezet és a környezetminőség alakulását, és rontja a falusias életmód feltételeit.*
18. *A beépítésre nem szánt területek beépítésre szánt területté való átminősítése és tényleges igénybevétele során követelmény, hogy bebizonyosodjon: adott településben a jóváhagyott településfejlesztési koncepcióban előirányzott funkció elhelyezésére sem a beépített (műszakilag már korábban igénybe vett) területek helyreállításával (rehabilitálásával), sem a jóváhagyott településrendezési tervekben a beépítésre szánt területként szabályozott területek hasznosításával nincs lehetőség.*
19. *Törekedni kell a funkcióját veszített, üres létesítmények (és területeik) újrahhasznosítására.*
20. *A települési térség igénybevételeinek és bővítésének fontos kritériuma, hogy az csak műszaki infrastruktúra kialakításának biztosítása esetén lehetséges, sőt egyáltalán nem lehetséges, ha az a települések területén megyei ökológiai hálózathoz tartozó területet érint, vagy az összefüggő erdőterületeket csökkentené.*
21. *A (volt zártkerti) kertgazdasági területek beépítésre szánt területté való átminősítése akkor támogatható, ha adott területen a tervezett funkcióhoz nélkülözhetetlen közterületek kialakíthatók, a közművek elhelyezhetők, és a funkcióhoz tartozó telekméreték és telekgeometria az OTÉK követelményeivel összhangban a területtulajdonosok önkéntes elhatározásával és költségviselésével megteremthető. Lakó funkcióra fentiekben túl akkor javasolható a terület átminősítése, ha a humán infrastruktúra és a közszolgáltatások is biztosíthatók.*
22. *A települési identitás megőrzése és erősítése, a strukturált területhasználat és az ökológiai, illetve zöldfolyosók folyamatosságának biztosítása érdekében indokolt a települési beépítésre szánt területei között minimum 200 méter széles beépítésre nem szánt mező vagy erdőgazdasági terület, vagy zöldterület kijelölése, mely a település nagysága, illetve az adott természeti értékek egyedi területigényei szerint szükségképpen növelendő.*
23. *A települési térségen kívüli - ahhoz szervesen nem kapcsolódó - zöldmezős beruházások településrendezési tervbe illesztése előtt tájterhelhetőségi vizsgálatot és területrendezési tanulmányt és stratégiai környezeti hatásvizsgálatot kell készíteni (a tervezett fejlesztés hatásainak komplex vizsgálatára), ha a tervezett területfelhasználás kiterjedése meghaladja a 10 hektárt, vagy az egymással funkcionális kapcsolatban lévő, de egymáshoz nem kapcsolódó területfelhasználások együttes kiterjedése meghaladja a 15 hektárt.*

24. Az egymáshoz láncszerűen kapcsolódó hagyományos településstruktúrájukat őrző települések közé nem javasolt nagy, összefüggő lakóterületek kijelölése.
25. A környezeti zaj és rezgés elleni védelem szempontjainak érvényesítése érdekében védendő területeket úgy kell kijelölni, hogy a külön jogszabály szerinti zajterhelési határértékek teljesüljenek.

6. Építmények által igénybe vett térség

Az OTrT fogalomhasználata szerint építmények által igénybe vett térség: az országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe a műszaki infrastruktúra, valamint a nem települési területekhez és települési funkciókhoz kapcsolódó egyedi építmények területe és szükséges védőterületük tartoznak.

Az építmények által igénybe vett térségre vonatkozó területrendezési ajánlások:

1. A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló jogszabály értelmében a közlekedési vonalas létesítmény létesítésre vonatkozó engedélyezési tervében igazolni kell, hogy a külön jogszabály szerinti zajterhelési határértékek a távlati forgalom nagysága mellett teljesülnek. Ha a meglévő közlekedési zajforrás (közúti közlekedés, vasúti, illetve légi közlekedés is) okozta zajterhelés határérték feletti, akkor az útvonal vagy létesítmény korszerűsítésének, útkapacitás bővítésének engedélyezéséhez a zajcsökkentés lehetőségeire vonatkozó konkrét megoldási és programozott megvalósítási tervet is készíteni kell.

II. A megyei infrastruktúra elemeire vonatkozó megyei feladatok és irányelvek

1. A közlekedési hálózatok fejlesztésére vonatkozó megyei feladatok, irányelvek

- 1. A megye jelenlegi hátrányos helyzetét kiküszöbölendő törekedni kell a megyét érintő, tervezett országos gyorsforgalmi utak minél hamarabb történő megépítésére.*
- Minden új gyorsforgalmi út, főközlekedési út, ill. elkerülő szakasznak, nyomvonalnak kijelölését természetvédelmi hatástanulmány előzze meg.
- A gyorsforgalmi úthálózat ütemezett szakaszos kiépítését a tárgyban mindenkor érvényes Kormányrendeletnek megfelelően kell feltételezni, azonban minden lehetséges megoldás és ütemezés során gondoskodni kell a párhuzamos lassú, kiszolgáló, ill. közforgalmú járművek balesetmentes közlekedésének biztosításáról.
- A tervezett új nyomvonalak, ill. nyomvonalszakaszok, csomópontok és más közlekedési létesítmények területigényének pontosítása a települések településrendezési terveinek készítése során biztosítandó.
- Szorgalmazni kell a községek jobb ellátását, a lakosság színvonalasabb kiszolgálását elősegítő, hiányzó településközi úthálózati elemek fokozatos kiépítését. A kiépítés módját (vonalvezetés, keresztmetszeti kialakítás és burkolatminőség) az útszakasz hálózatban betöltött szerepe és az út természeti környezetének figyelembevétele alapján minden esetben egyedileg kell meghatározni.*
- Kiemelt feladat a térségi kerékpárút hálózat helyi kezdeményezésekkel és útszakaszokkal összehangolt fejlesztése, településközi szakaszok létesítése, elsősorban a megyei területrendezési tervben megjelölt útvonalakon.*

2. Vízkészletekre, árvíz- és belvízvédelemre vonatkozó irányelvek

Felszíni és felszín alatti vízkészletekre vonatkozó tervezési irányelvek:

- Felszíni és felszín alatti vízkészletek védelmét biztosító területfelhasználási lehetőségeket-korlátokat meg kell határozni, hogy az a településrendezési tervekben továbbvezetésre kerülhessen.*
- A vízkészlettel való takarékosabb gazdálkodás érdekében a vízigények kielégítéséhez szükséges készleteket vízminőség szerinti bontásban kell meghatározni.*

Árvíz-, belvízvédelemre vonatkozó tervezési irányelvek:

- A vízfolyások, tavak mentén árvízvédelemre, valamint mederkarbantartásra az elsőrendű védvonal lábától, illetve a magas part-éltől 10 m-es sávot szabadon kell hagyni.*
- Folyószabályozás tekintetében prioritása van: az árvízvédelmi fővédvonalak biztonsága és állékonyasága megőrzésének, lehetőség szerint növelésének, valamint a hordalék és a jég levezetésének, illetve a meder egyensúlya megtartásának.
- A feladatok ütemezésekor irányadó:
 - sürgős feladatnak tekintendő a legnagyobb magassági hiányú, illetve az MSZ 15292 szabványban (az árvízvédelmi gátak biztonsága) előírt biztonsági tényezőknél nem megfelelő töltésszakaszok megerősítése, melyek árvízvédekezéskor nehezen megközelíthetőek, halmozottan veszélyeztetettek.

Békés megyében a sürgősen elvégzendő árvízvédelmi feladatok közé sorolandó:

- a Kettős-Körös jobb oldali töltéserősítés folytatása,
 - a repedések miatt károsodott töltésszakaszok helyreállítása,
 - a Fekete-Körös bal partján 3 db ősmeder keresztezés megerősítése,
 - a birtokviszonyok átalakulása következtében hiányzó vízoldali és mentett oldali 10 m-es védősávok rendezése,
 - a Sebes- és Hármás-Körös jobb oldali fővédvonalának fejlesztése és
 - a folyamkilométerek megjelölése;
- középtávú feladatnak tekintendő azon töltésszakaszok fejlesztése, melyek megfelelnek ugyan az MSZ 15292 szabvány előírásainak, azonban az árvízi tapasztalatok rosszak, a szakasza védekezés szempontjából nehezen megközelíthető;
 - hosszú távon megoldandó feladatként ütemezendő a védvonalak többi szakaszán a keresztmetszeti hiányok pótlása, valamint a be nem töltött töltésközeleli hullámtéri anyagárkok és holtág- keresztezések előírt mértékű feltöltése.
4. *Az elsőrendű árvízi védvonal, a nagyvízi meder-él és a folyó medre közötti hullámtéri, nyílt ártéri területre a Kormányrendeletben rögzített előírásokat be kell tartani.*
 5. *A vízfolyások, patakok, tavak, további egyéb időszakosan, vagy állandóan vízjárta területeket, amelyek a földhivatali térképen vízgazdálkodási területekként rögzítettek, mindaddig vízgazdálkodási területnek kell tekinteni, amíg annak módosítására vízjogi létesítési engedély nem ad lehetőséget.*
 6. Főművek vonatkozásában folytatni kell a belvízrendszerek rekonstrukcióját. Szükséges a különböző kezeléssű főművek azonos szintű fenntartásának biztosítása, a kezelők közötti koordináció.
 7. *Tartósan, időszakosan vízállásos, belvízzel veszélyeztetett, mélyfekvésű terület hasznosítási javaslatánál a vizes adottságot figyelembe kell venni, a belvíz veszélyeztetett területen csak olyan tevékenységet, fejlesztést szabad engedélyezni, amelyben az időnkénti, vagy tartósabb vízállás kárt nem okoz, ettől igény esetén a belvízmentességet meg kell oldani.*
 8. Az ökológiai célú vízforgalom és az öntözővíz szétosztása területén a belvízi főművek kihasználását fokozni kívánatos (kettős hasznosítás), törekedve az eredeti folyásirányok betartására a különböző funkciók esetén. Távolabban a kettős hasznosítású rendszerek felülvizsgálata javasolt, indokolt esetben szétosztásukra is szükség lehet.
 9. *A vizes adottságok és lehetőségek idegenforgalmi célú (üdülés, sportolás, szabadidő eltöltés) hasznosítását előtérbe kell helyezni, vízpartok rendezésével, fokozottabb mederkarbantartással, vízfolyások revitalizációjával, tározó tavak létesítésével, vízkeret irányelv figyelembe vételével.*
 10. *Élővizek vízminőség védelmét biztosító beavatkozási igények településrendezési tervekben való továbbvezetésének a biztosítását meg kell oldani (hordalékfogók, olajfogók telepítése, stb).*

3. Vízi közműveket érintő szabályozási irányelvek

Vzellátásra vonatkozó megyei szabályozási, illetve tervezési irányelvek:

1. *A települések beépített és beépítésre szánt területén a vezetékes vízellátottságát teljes körűvé kell tenni.*
2. *A közüzemi ivó- és tűzvíz ellátási igény távlati kielégítése érdekében a meglévő bázisok, az elosztóhálózatok és hálózati létesítmények, műtárgyak folyamatos karbantartása, elavult, elhasználódott vezetékek, berendezések rekonstrukciója szükséges.*
3. *Az un. egy kutas településeknél, különösen a vízminőségi problémás kutakból egyedi helyi ellátással rendelkező települések regionális hálózati rendszerhez való csatlakozási lehetőségét legalább tervezési szinten elő kell készíteni.*
4. *A túl hosszú hálózattal csatlakozó települések több-oldali térségi, regionális összekötésének megoldási lehetőségét is vizsgálni kell.*
5. *A vízbázisok védelmét szolgáló és még meg nem állapított hidrogeológiai védőterületek kijelölését és annak jogi rendezését meg kell oldani.*
6. *A meglévő és tartalék vízbázisok védelmét szolgáló hidrogeológiai védőterületeken belül a 123/1997 (VII.18.) Korm. rend-ben rögzített előírásokat érvényesíteni kell.*
7. *A kitermelt vizek vízkezelését úgy kell megoldani, hogy az előírások szerinti vízminőségi elvárások (keménységre, vastartalomra és egyéb rendeletben előírt határértéke) biztosíthatók legyenek.*
8. *Regionális hálózati rendszerhez kell csatlakoztatni azokat a településeket, amelyeken a helyi vízbázis vízkezelésének megoldásával sem tudják az előírásoknak megfelelő vízminőséget biztosítani.*
9. *A konkrét vízfelhasználáshoz szükséges vízminőségű vízzel történő ellátás megoldására kell törekedni (iparvíz igényt lehetőleg nem ivóvíz minőségű vízzel kell kielégíteni).*

Szennyvízelvezetés, -kezelés fejlesztésére vonatkozó intézkedések és irányelvek:

1. *A még közcsonna hálózattal nem rendelkező települések beépítésre szánt területén a közcsonnázási és szennyvizeinek kezelési lehetőségének megoldását elő kell készíteni, legalább a vízjogi létesítési engedély beszerzése szükséges (még, ha a gazdasági realitás alapján a megvalósításra csak nagyobb távlatban kerülhet is sor).*
2. *Az 500 fő alatti településeknél (ahol a szennyvíz közcsonnás összegyűjtése és tisztító telepen történő kezelésének megoldása csak nagyobb távlatban várható) az egyéni kezdeményezésű helyi szakszerű szennyvízpótló berendezések, megfelelő befogadó esetén az egyedi kisberendezések alkalmazását, ha azt az ÁNTSZ, az illetékes hatóságok is engedélyezik, támogatni kell. Ha környezetvédelmi, egészségvédelmi, vízvédelmi, topográfiai okokból helyi megoldás nem alkalmazható, akkor zárt gyűjtőmedencék létesítését kell előírni, amelynek víztömorségét ellenőrizni kell. Zárt gyűjtőmedence csak ott létesíthető, amelynek szükséges ürítése mindenkor (ürítési gyakorisági igény figyelembe vételével) biztonságosan megoldható.*
3. *A külterületeken, illetve a beépítésre nem szánt területeken keletkező szennyvizek gyűjtéséről és kezeléséről a települések helyi építési szabályzatának kell rendelkeznie.*

4. A Körösöket közvetlenül újabb szennyvízkibocsátóktól származó szennyezőanyagmennyiséggel nem szabad terhelni, a meglévő 2000 lakosegyenérték feletti terhelésű települések meglévő tisztítóműveinél pedig a tápanyag-eltávolítást is biztosító tisztítási technológia kialakításáról szükséges gondoskodni.
5. A Maros hordalékkúp területén található azon felszíni befogadók esetében, melyek aktív vízfrissítő művel nem rendelkeznek, a tisztítás mértékét a felszín alatti vízkészlet védelmi előírásainak megfelelően javasolt meghatározni.
6. Távlatban a szennyvíziszapok kezelése érdekében térségi szennyvíziszapkezelő telepek kialakítása szükséges a nagyobb szennyvíztisztító telepek környezetében. A keletkező szennyvíziszapok ártalmatlanításaként javasolt a komposztálást előnyben részesíteni.
7. *A tisztítási technológiák meghatározásánál figyelembe kell venni a befogadóra vonatkozó előírásokat is.*
8. *A létesítendő tisztítótelepek technológiáját, műszaki megvalósítását úgy kell megválasztani, hogy annak védőtávolság igénye nem érinthet olyan távlati fejlesztésre szánt területet sem, amelyet a tisztítótelep védőtávolságán belül nem szabad elhelyezni.*
9. *A települések szennyvíztisztító telepére csak olyan kommunális és ipari előkezelt szennyvíz vezethető, amely a szennyvíziszap utóhasznosítási lehetőségét nem akadályozza meg.*

4. Felszíni vizekre, csapadékvíz elvezetésre vonatkozó tervezési irányelvek

1. *A települések településrendezési tervében rögzített távlati területhasznosítás figyelembe vételével, a településrendezési terv készíttetésével párhuzamosan el kell készíttetni a település vízgyűjtőkre kitekintő csapadékvíz elvezetési legalább tanulmány tervét, annak a településrendezési tervbe történő visszacsatolásával. A tanulmánytervben le kell határolni a zárt csapadékvíz elvezetésű és a nyílt árkos vízelvezetésű területeket. Meg kell határozni az adott településen túlnyúló vízgyűjtők várható távlati terhelését.*
2. *A vízgyűjtők vízminőség védelme érdekében az élővízbe vezetés előtt hordalékfogó műtárgyak elhelyezését elő kell írni.*
3. *A vízgyűjtő rendszert, az ahhoz tartozó állandó, vagy időszakos vízfolyásokat, patakokat, árkokat, vízmosásokat, tavakat stb. vízgazdálkodási területnek kell tekinteni, annak medrét változtatni, vagy bármilyen tevékenységgel érinteni csak vízjogi engedély alapján lehet.*
4. *A vizek partján annak meder karbantartására szabad sávot kell biztosítani a kezelője számára. Állami kezelésű folyók, kisvízfolyások, stb. partján min 6 m, önkormányzati, társulási kezelésű vízfolyások, árkok stb. mentén min 3 m-es sávot kell szabadon hagyni.*
5. A Maros-hordalékkúp felszín alatti vízkészletének védelme, ill. a térség kiváló minőségű szántóterületeinek öntözhetősége érdekében javasolt a felszíni öntözővízzel való ellátás műszaki lehetőségeinek tanulmányterv szintű vizsgálata.

5. Az energiaközműveket érintő szabályozási, illetve tervezési irányelvek

1. *Az energiatermelő és szállító hálózatok, létesítmények telepítési lehetőségének szabályozása tájképvédelmi, arculatformálási, egyéb védett övezetek igényeinek figyelembe vételével.*
2. *Tervezett alaphálózati, országos, illetve nemzetközi hálózati rendszerhez tartozó, villamosenergia átviteli hálózatok, szénhidrogén (földgáz, olaj és termék) szállítóvezetékek elhelyezési-fektetési módjának (földalatti, föld feletti) szabályozása és biztonsági övezetének helybiztosítási igényének meghatározása.*
3. *Tervezett térségi jelentőségű gerinchálózathoz tartozó villamosenergia hálózatok, földgáz hálózatok elhelyezési-fektetési módjának (földalatti, föld feletti) szabályozása és biztonsági övezetének helybiztosítási igényének meghatározása.*
4. *1-50 MW egy beruházként megvalósításra kerülő beépített kapacitású energiatermelő és átalakító létesítmények, s azok alaphálózati csatlakozásainak helykijelölése.*
5. *50 MW alatti térségi jelentőségű energiatermelő és átalakító létesítmények, s azok alaphálózati csatlakozásainak helykijelölése.*
6. *Megújuló energiahordozók (nap-, szél-, geoenergia, termásvíz és biomassa) előfordulási lehetőségének bemutatásával, annak javasolt hasznosításának meghatározása, lehetőleg területi lehatárolással a településrendezési tervi továbbvezetés biztosítására (nemzetközi megállapodások teljesítése érdekében).*

6. Az elektronikus hírközlési hálózatokat, létesítményeket érintő szabályozási irányelvek

1. *Az elektronikus hírközlési (távközlési és műsorelosztási) hálózatok, létesítmények telepítési lehetőségének szabályozása tájképvédelmi, arculatformálási, egyéb védett övezetek igényeinek figyelembe vételével.*
2. *Az elektronikus hírközlési hálózatok és létesítmények elhelyezési-fektetési módjának (földalatti, föld feletti) szabályozása és védőövezetének helybiztosítási igényének meghatározása.*
3. *A vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatáshoz szükséges létesítmények elhelyezése nem ronthatja a település arculatát, a tájképkép védelme és a társadalmi környezet kedvezőbb fogadókészsége érdekében törekedni kell, hogy az elhelyezésre kerülő antennák:*
 - *lehetőleg ne önálló tartószerkezettel épüljenek,*
 - *lehetőleg épület, építmény (torony, kémény, stb) tetejére, minél kisebb láthatósággal kerüljön elhelyezésre,*
 - *különböző szolgáltatók létesítményei közös antennára szereléssel kerüljenek elhelyezésre,*
 - *a már meglévő létesítmény közelébe, újabb létesítményt elhelyezni szándékozó szolgáltató, az antennáját a meglévő szolgáltató tartószerkezetére szerelje*
 - *tekintettel a 3G-s rendszer legkedvezőbb 5-600 m-es raszterrel igényelt elhelyezhetőségére, a raszteren belül újabb szolgáltató jelentkezne, arra csak a már ott működő szolgáltatóval közös helyre való telepítés támogatható,*
 - *lehetőleg a lakóterületi övezeteket kerülje ki,*
 - *a természetvédelmi és egyéb védettséggű területeket tartsa tiszteltbe,*

- városrendezési szempontból kedvezőbb, ha a telepítési hely bérelt és nem tulajdonba vett telekre történik,
- műemlék épületen, építményen csak a Műemlék Felügyelőség támogatása esetén helyezhető el.

7. A környezet védelmével kapcsolatos megyei irányelvek és ajánlások

1. Az építésügyi előírások megfogalmazásakor az eddigiéknél körültekintőbb szabályozás szükséges a nagy környezeti érzékenységgű területeken a területek beépítésének megakadályozása és a környezetszennyezés mérséklése érdekében.

Levegővédelem

2. A környezeti levegő jelenleg jellemzően jó minőségét védeni kell. A jogszabályi előírásokra támaszkodva biztosítani kell, hogy a védendő lakó- és természeti környezetet zavaró új, ténylegesen illetve potenciálisan légszennyező források létesítésére ne kerüljön sor.
3. A védendő lakó- és természeti környezetet zavaró létesítményeknél szükség esetén a tevékenység felfüggesztésével gondoskodni kell arról, hogy a megyei területrendezési tervben meghatározott térségi területfelhasználás, infrastruktúra hálózat, az övezeti szabályozás maradéktalanul szolgálhassa az ember és az élővilág egészséges életterét.
4. A defláció csökkentése érdekében szorgalmazni kell a mezővédő erdősávok ill. mezőgazdasági utak menti dupla fasorok telepítését.

Víz- és talajvédelem, szennyvízkezelés

5. A felszín alatti vizek minőségvédelme szempontjából kiemelten érzékeny és érzékeny meghatározású települések területén a tényleges és potenciális talajszennyező forrásokat föl kell számolni. A talajt mentesíteni kell az oda szakszerűtlenül és ellenőrizetlenül kerülő szennyezőanyagoktól.
6. A folyékony települési hulladékok korszerű, környezetkímélő kezelését az adottságoktól függően differenciáltan kell megoldani. A szennyvízcsatorna-hálózattal racionálisan elérhető településrészekeken keletkező szennyvizek ártalmatlanítása - messzemenően figyelembe véve a környezetvédelmi és gazdaságossági érdekeket, hatékonyságot - részben térségi szennyvíztisztító telepeken, részben helyi egyedi szennyvíz-kezelő kislétesítményekben történhet.
7. A helyi egyedi szennyvíz-kezelés tiltása esetén, a racionálisan nem csatornázható területeken a szennyvíz zárt rendszerű gyűjtését kell előírni, és a gyűjtőmedencék vízzáróságát fokozott körültekintéssel kell ellenőrizni. Zárt tározó csak ott létesíthető, ahol annak szükséges ürítése mindenkor (ürítési gyakorisági igény figyelembe vételével) biztonsággal megoldható.
8. A közcsatorna hálózattal még nem rendelkező települések csatornázásának és szennyvizeinek kezelési megoldására legalább a vízjogi létesítési engedély beszerzése szükséges, a gazdasági támogatás elnyeréséhez szükséges pályázati feltételek teljesíthetősége érdekében.
9. A szennyvizek kezelése és ártalommentes elhelyezése érdekében a gyűjtött folyékony települési hulladékok, szennyvíz ártalmatlanítására részben a szennyvíztisztítókön előkezelő-fogadó műveket szükséges kialakítani, részben a talajerő-utánpótlást jól

hasznosító klasszikus mezőgazdasági művelésű területeket lehet kijelölni.

10. *A közcsatorna hálózattal rendelkező települések már beépített vagy beépítésre szánt területein keletkező szennyvizeket közcsatorna hálózattal kötelező összegyűjteni, és szennyvíztisztító telepen megtisztítani.*
11. *A kommunális szennyvíztisztítókon keletkező szennyvíziszapnak - a jogszabályi előírások figyelembe vétele mellett történő – szakszerű hasznosítása távlatban is támogatható környezetvédelmi irányelv.*
12. *A létesítendő tisztítótelepek technológiáját, műszaki megvalósítását úgy kell megválasztani, hogy annak védőtávolság igénye nem érinthet sem meglévő, sem olyan távlati fejlesztésre szánt területet, amelyet a tisztítótelep védőtávolságán belül nem szabad elhelyezni.*
13. *A települések szennyvíztisztító telepére csak olyan kommunális vagy ipari szennyvíz vezethető, amely a szennyvíziszap utóhasznosítási lehetőségét nem akadályozza meg.*
14. *A kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi övezettel érintett települések az övezet, valamint a hidrogeológiai védőidom, tartalék vízbázis határait - a természeti körülmények tényleges ismerete alapján és az illetékes vízügyi hatósággal egyetértésben - pontosíthatják településrendezési terveikben.*
15. *A települések rendezési terveinek és helyi építési szabályzatának a felszín alatti vizek, üzemelő és tartalék ivóvízbázisok, gyógyforrások védelme érdekében, a potenciálisan vízszennyező építmények kialakításának korlátozására vonatkozó szabályokat is tartalmaznia kell.*
16. *A megye teljes területén -, de különösen a nitrátérzékeny területeken - fontos a környezetkímélő gazdálkodás ösztönzése.*
17. *A települések rendezési terveit és helyi építési szabályzatát a vízgyűjtő-gazdálkodási tervekkel összhangban kell elkészíteni.*
18. *A deflációnak kitett területek csökkentése érdekében a települések rendezési terveiben kiemelt figyelmet kell fordítani a mezőgazdasági utak menti fásításra, illetve az egykori fasorok, mezővédő erdősávok felújításának lehetőségére.*

Zaj- és rezgés elleni védelem

19. *A nagy forgalmú országos főutak tervezett nyomvonalain várható közúti forgalom zaj- és rezgésterhelése sem az épített, sem a természeti környezetet nem zavarhatja. A kialakult területhasználatból eredő környezeti konfliktusok – zaj- és rezgésterhelés, légszennyezés – megoldása ágazati, megyei és települési szinten összehangolt és támogatott intézkedési tervek alapján lehetséges.*
20. *A korszerűsítendő vasúti vonalak mentén legalább passzív akusztikai védelemmel kell megakadályozni a zajok-rezgések védendő környezetbe jutását.*

Hulladékgazdálkodás

21. *Az Országos Hulladékgazdálkodási Terv tartalmához illeszkedően a hulladékgazdálkodási helyzet javítása érdekében szükséges intézkedéseket meg kell tenni.*

22. Az EU ill. az egyéb nemzetközi irányelveknek megfelelően azokat a fejlesztéseket, intézkedéseket kell preferálni, amelyek
- elősegítik a keletkező hulladékok mennyiségének csökkenését,
 - a szelektív hulladékgyűjtés és kezelés rendszerének általánossá válását szolgálják,
 - a szelektíven gyűjtött és/vagy válogatott hulladékok minél hatékonyabb újrahasznosítását teszik lehetővé,
 - egyúttal megoldják a felhagyott lerakók rekultivációját is.
23. A meglévő hulladéklerakó telepek mellett, vagy azok bővítéseként a korszerű hulladékgazdálkodáshoz szükséges egyéb hulladékkezelő létesítmények (pl. hulladékválogató, -átrakó, -tömörítő, komposztáló, lakossági hulladékudvar, hulladékgyűjtő szigetek stb.) telepítése ill. működtetése is szükséges.
24. A „Térségi hulladéklerakóhely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület övezetébe” a megyei területrendezési tervben kijelölhető azon területek tartoznak, amelyek a védendő területfelhasználású területeken (erdő, kiváló termőhelyi adottságú szántó-, szőlő- és gyümölcsös területek) és bármilyen térségi védelmi övezeten kívül vannak.
25. Új térségi lerakóhely csak a „Térségi hulladéklerakóhely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület övezetében” helyezhető el, és az elhelyezés csak a külön jogszabályokban meghatározott terület-alkalmassági vizsgálatok (környezeti hatásvizsgálatok: előzetes ill. részletes környezeti tanulmány), valamint az országos, a regionális és az előbbiekkal összhangban készítendő megyei hulladékgazdálkodási tervek alapján történhet.
26. A térségi hulladéklerakókat, illetve hulladékgyűjtő rendszereket fokozatosan föl kell készíteni a szelektív hulladékgyűjtésre, -kezelésre és újrahasznosításra.
27. A lakosságnál keletkező különleges bánásmódot igénylő hulladékok szelektív gyűjtésére, kezelésére a megye nagyobb lélekszámú településein, illetve a térségi hulladéklerakókhoz kapcsolódva hulladékudvarok létesítése szükséges. Ezen kívül preferálni kell a „házhoz menő szelektív hulladékgyűjtési rendszereket”.

III. A megyei övezetekre vonatkozó irányelvek és ajánlások

A módosítás során törlésre javasolt, illetve átnevezendő térségi övezetek³, valamint bevezetésre javasolt új egyedi övezetek:

A megszűnő vagy átnevezésre kerülő övezet hatályos megyei TrT szerinti elnevezése:	Helyébe lépő övezet (OTrT szerinti megnevezéssel), ill. új megyei övezetek:
Kiemelten fontos érzékeny természeti terület övezete	--
Védett természeti terület övezete	Országos ökológiai hálózat övezetei: magterület-, ökológiai folyosó-, pufferterület övezetei
Védett természeti terület védőövezete	
Természeti terület övezete	
Ökológiai (zöld) folyosó övezete	
Térségi tájrehabilitációt igénylő terület övezete	Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete
Csúszásveszélyes terület övezete	Földtani veszélyforrás terület övezete
Honvédelmi és katasztrófavédelmi terület övezete	Kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület
--	Szélérőmű elhelyezéséhez vizsgálat alá vonható terület övezete
--	Erdőtelepítésre másodlagosan alkalmas területek övezete
--	Közepes termőhelyi adottságú mezőgazdasági (művelésre másodlagosan alkalmas) területek övezete
--	Együtt tervezhető térség övezete

A hatályban lévő megyei területrendezési tervben rögzített és a terv módosítása során továbbra is hatályban maradó előírások álló betűvel, a *módosítás során életbe lépő új tartalmi elemek dőlt betűvel* szedettek.

Fentiek, valamint a kötelező tartalmi követelmények és az OTrT figyelembe vételével Békés megye területrendezési terve az alábbi övezetekre fogalmaz meg irányelveket és ajánlásokat:

- Magterület övezete
- Ökológiai folyosó övezete
- Pufferterület övezete
- Kiváló termőhelyi adottságú szántóterületek
- Mezőgazdasági művelésre másodlagosan alkalmas terület
- Kiváló termőhelyi adottságú erdőterületek
- Erdőtelepítésre alkalmas területek
- Erdőtelepítésre másodlagosan alkalmas terület
- Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület
- Országos jelentőségű tájképvédelmi terület
- Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület
- Térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület övezete
- Világörökség várományos terület
- Történeti települési terület
- Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőségvédelmi terület
- Felszíni vizek vízminőségvédelmi vízgyűjtő területe
- Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület
- Együtt tervezhető térségek övezete

³ Az eredeti 15/2005. (X. 7.)KT. sz. rendelet szerint; az elnevezésükben változó övezetek listája az OTrT szerint

- Rendszeresen belvízjárta terület
- Nagyvízi meder területe
- Földtani veszélyforrás területe
- Szélerózióknak kitett terület
- Kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület
- Szélerőmű elhelyezéséhez vizsgálat alá vonható terület

1. A „magterület”, az „ökológiai folyosó” és a „puffer terület” övezete

Az ökológiai hálózat övezeteire vonatkozó általános irányelveknek megfelelően az ökológiai hálózat övezeteiben tájidegen műtárgyak, tájképileg zavaró létesítmények nem helyezhetők el, és a táj jellegét kedvezőtlenül megváltoztató domborzati beavatkozás, valamint a természetvédelem céljaival ellentétes fásítás nem végezhető. Magasépítmények⁴ elhelyezése kerülendő, illetve csak látványterv alapján a természetvédelmi hatóság hozzájárulásával engedélyezhető. Az ökológiai hálózat mezőgazdasági művelés alatt álló területein csak környezetkímélő extenzív gazdálkodás folytatható. Az övezetek területén művelés-átváltatás - művelés alól kivonás és a művelés alól kivett terület újrahasznosítása - csak a természetvédelmi hatóság engedélyével lehetséges.

a) a magterület övezetére vonatkozó ajánlások

- 1. Az övezet által érintett települések szabályozási tervében az előírásokat a magterületen lévő védett természeti területek kezelési tervében foglaltakkal összhangban szükséges meghatározni. Védett természeti területen kerülendő távközlési, energetikai, vagy más célú magasépítmény, potenciálisan környezetszennyező létesítmény; így különösen hulladéklerakó, szennyvíziszap-tározó, hígtrágya-tározó létesítése. A meglévő potenciálisan szennyező létesítmények, üzemelő külszíni bányák működése csak a természetvédelmi érdekeknek alárendelten, a természeti és táji értékek sérelme nélkül történhet. Magterületen, védett természeti területen új építmény létesítése kizárólag a természetvédelmi célokkal összhangban, a természeti és tájképi értékek veszélyeztetése nélkül javasolható.*
- 2. Azokon a településeken, ahol a település belterülete is védett, ill. a belterületet védett külterület veszi körül, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény szerint a védett természeti terület a természetvédelmi hatóság engedélyével beépítésre szánt területté minősíthető. A kijelölés feltételeként célszerű előírni, hogy az a jelenlegi belterülethez kapcsolódva, annak legfeljebb 20%-át teheti ki, erdő vagy más természetes, ill. természetközeli élőhely igénybevétele nélkül. Ezen irányelvek érvényesítése érdekében a magterület övezete tekintetében - az OTrT által meghatározott országos ökológiai hálózat országos övezetre, valamint a magterület megyei övezetre vonatkozó övezeti szabályok mellett - a következő ajánlásoknak is érvényt kell szerezni:*
 - a kialakult tájhasználat csak a természetközeli állapothoz való közelítés érdekében változtatható meg, művelési ág változtatás csak extenzívebb (természetszerű) irányba engedélyezhető;*
 - a tájkép- és látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során érvényesíteni kell;*
 - közlekedési építmények a tájba illesztve, a terepi adottságokhoz alkalmazkodva helyezhetők el;*
 - a beépítésre szánt területek növelése és fejlesztése a tájkarakter erősítésével, a*

⁴ Magasépítmények alatt értjük a továbbiakban a 10 m-t meghaladó építménymagasságú építményeket

történeti tájszerkezet és a tájképi adottságok megőrzésével, történhet;

- egyéb új építmény a természetvédelmi kezelés és bemutatás céljából, valamint szimbolikus építményként (emlékmű, kegyhely, stb.) helyezhető el;
- minden új építmény elhelyezése tájba illesztve, a helyi építészeti hagyományoknak megfelelően történhet;
- 10 m magasságot meghaladó építmény - kilátó rendeltetésű építmény kivételével - nem létesíthető, csarnok jellegű épület, reklámcélú építmény elhelyezése nem engedélyezhető;
- erdőtelepítés, erdőfelújítás, fásítás kizárólag őshonos fafajokkal végezhető;
- gyepfeltörés, szántás, ültetvénytelepítés, energetikai célú növénytelepítés, intenzív agrotechnika folytatása az övezetben nem engedélyezhető.

b) az ökológiai folyosó övezetére vonatkozó ajánlások

1. *Ökológiai folyosó területén csak természet- és környezetkímélő terület-felhasználás, ill. tevékenység fenntartása javasolható. Az övezet területén fontos a meglévő természetszerű művelési ágak (erdő, gyep, nádas, stb.) megtartása, műveléság-váltás csak abban az esetben javasolható, ha az a termőhelyi viszonyokhoz igazodva, a természetközeli gazdálkodás irányába (intenzív gazdálkodási módból az extenzív irányba) történik.*
2. *Minden építéssel járó műszaki beavatkozás (pl. műszaki infrastruktúrahálózat és építményeinek elhelyezése, fejlesztése), vagy bármilyen környezetterhelő tevékenység megvalósítása, folytatása csak a természetvédelmi hatóság hozzájárulásával, a természetvédelmi érdek sérelme nélkül lehetséges. Ezen irányelvek érvényesítése érdekében az ökológiai folyosó övezet területén - az OTTrT által meghatározott országos ökológiai hálózat országos övezetre, valamint az ökológiai folyosó megyei övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett - a következő ajánlásoknak is érvényt kell szerezni:*
 - *a természetvédelmi hatóság hozzájárulása nélkül a területhasználati, környezeti és funkcionális változtatások nem engedélyezhetők és nem hajthatók végre;*
 - *a településrendezési tervek készítése során az ökológiai folyosók folytonosságát és folyamatossá tételét ökológiai vizsgálatokra alapozva kell tervezni és biztosítani;*
 - *a látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során kiemelten kell érvényesíteni;*
 - *a kialakult tájhasználat csak a természeti értékek sérelme nélkül változtatható meg, a meglévő természetszerű művelési ágak (gyep, nádas, erdő, mocsár) megtartandók, művelési ág váltása csak intenzívebb művelésűből a természetszerű irányában engedélyezhető;*
 - *a beépítésre szánt területek növelése és fejlesztése az ökológiai folyosó funkció biztosítása mellett a történeti tájszerkezet, a tájképi adottságok megőrzésével, a tájkarakter erősítésével, a helyi építészeti hagyományok figyelembevételével történhet;*
 - *szántóművelési ágú területen új beépítés nem helyezhető el, kertgazdasági övezetbe sorolt területen a 2000 m²-nél kisebb telek nem építhető be;*
 - *közlekedési építmények abban az esetben és olyan módon jelölhetők ki, ha a magterület, a természetes és természetközeli élőhelyek fenntartása, valamint az ökológiai kapcsolatok működése biztosítható;*
 - *közlekedési építmények tájba illesztve, a terepi adottságokhoz alkalmazkodva helyezhetők el, új építmény elhelyezése, műszaki infrastruktúra telepítése csak tájba illesztve és a természetvédelmi hatóság és kezelő hozzájárulása alapján történhet;*
 - *10 m magasságot meghaladó építmény - kizárólag kilátó rendeltetésű építmény, víztorony kivételével - nem létesíthető, csarnok jellegű épület, reklámcélú építmény elhelyezése nem engedélyezhető;*

- a területen környezetszennyező tevékenység nem folytatható, csak természetes és környezetkímélő tájfenntartó módszerek és gazdálkodás alkalmazható;
- energetikai célú növénytelepítés nem engedélyezhető.

c) a pufferterület övezetére vonatkozó ajánlások

1. A nemzeti ökológiai hálózaton belül meghatározott pufferterületek fő funkciója a védett természeti területek védőövezeteinek biztosítása, valamint a tájképvédelmi szempontok érvényesítése. Védett természeti területek kijelölt védőövezetében a védett természeti területet veszélyeztető vagy zavaró tevékenység nem, vagy csak a természetvédelmi hatóság előírásainak megfelelően folytatható.
2. Az övezetében a területet szennyező vagy veszélyeztető létesítmény nem helyezhető el. Az övezetbe tartozó területeken a meglévő és nyilvántartott ásványvagyon területeivel összhangban kell meghozni és érvényesíteni a térségi szabályozás bányaművelésre vonatkozó előírásait. Az övezetbe tartozó természeti területen beépítésre szánt terület csak a gazdálkodással összefüggésben, a szennyvíz- és hulladékkezelés megfelelő infrastrukturális feltételeinek biztosítása esetén jelölhető ki, és minden építéssel járó tevékenység folytatásához a természetvédelmi hatóság hozzájárulása szükséges. Az övezetben csak extenzív természetközeli, természet- és környezetkímélő gazdálkodási módszereket célszerű alkalmazni. A kialakult tájhasználatot megváltoztatni csak a természetes állapothoz közelítés érdekében szabad. Ezen irányelvek érvényesítése érdekében a pufferterület övezete tekintetében - az OTrT által meghatározott országos ökológiai hálózat országos övezetre, valamint a pufferterület megyei övezetre vonatkozó övezeti előírások mellett - a következő ajánlásoknak is érvényt kell szerezni:
 - kiemelten kell érvényesíteni a látvány- és tájképvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során;
 - művelési ág váltásához, művelés alól kivonáshoz és a művelés alól kivett terület újrahonosításához a természetvédelmi hatóság hozzájárulása szükséges;
 - védett természeti területen szántóművelési ágban építmény nem helyezhető el;
 - energetikai célú növénytelepítés nem engedélyezhető;
 - kertgazdasági övezetbe sorolt területeken 1500 m²-nél kisebb telkek nem építhetők be;
 - új külszíni bányatelek nem állapítható meg;
 - közlekedési építmények, új villamosenergia-ellátási, táv- és hírközlő vezetékek, egyéb közművezetékek, építmények tájba illesztve a természetvédelmi hatóság által meghatározott feltételekkel létesíthetők;
 - csarnok jellegű épület, reklámcélú hirdető építmény elhelyezése nem engedélyezhető;
 - a területen környezetszennyező tevékenység nem folytatható, új hulladéklerakó, hulladékártoló, hulladékkezelő telep - a biológiailag lebomló szerves anyagok lebontását és további felhasználásra alkalmassá tételét végző létesítmény (komposzt telep) kivételével-, valamint hulladékátrakó állomás - és vegyszertároló nem létesíthető;
 - csak extenzív jellegű, természet- és környezetkímélő gazdálkodási módszerek alkalmazhatók, a kialakult tájhasználatot csak a természeti értékek sérelme nélkül szabad megváltoztatni.

2. Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete

1. Az OTrT előírásai szerint kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetében beépítésre szánt terület csak kivételesen, egyéb lehetőség hiányában, a külön

jogszabályban meghatározott területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki. E szabály érvényesítése mellett az alábbi irányelvek figyelembevételére indokolt az övezet által érintett továbbtervezésénél:

2. Az övezet jó minőségű, árutermelésre alkalmas mezőgazdasági termőföldjeit a településrendezési tervekben általános mezőgazdasági területként javasolt kijelölni. Az általános mezőgazdasági területen a gazdasági épülettel beépíthető telek - földrészlet minimális területét legalább 10,0 ha-ban javasolt meghatározni.
3. Az övezet által érintett területen
 - csak a fenntartható minőségi termelést szolgáló - a talaj fizikai, kémiai, biológiai védelmét biztosító - agrotechnikai módszerek alkalmazhatók;
 - csak a termőhelyi adottságokat megőrző területhasználat folytatható;
 - az övezetben művelés alóli kivonás csak kivételes esetben, a kivonást szükségessé tevő létesítmény más módon való elhelyezésének lehetetlensége esetén engedélyezhető (összhangban a termőföldek védelméről szóló törvény „helyhez kötöttségi kivételt” megfogalmazó előírásával).
4. Az övezetben - az OTrT-ről és a föld védelméről szóló törvénnyel összhangban - beépítésre szánt terület kijelölése csak akkor javasolható, ha az:
 - mezőgazdasági birtokközpont kialakítását, vagy helyi mezőgazdasági termékek feldolgozását szolgálja,
 - a mezőgazdaságra épülő turizmus (agroturizmus) fejlesztése érdekében feltétlenül szükséges,
 - a településfejlesztés más módon nem, csak a kiváló termőhelyi adottságú termőföldek igénybevételeivel oldható meg.
5. Kiváló termőhelyi adottságú szántóterületeken erdősítés csak abban az esetben javasolható, ha az erdőterületi átsorolás:
 - a termőföldek védelmét vagy más mezőgazdálkodási érdekeket;
 - környezetszennyezés elhárítását, környezeti kárenyhítést;
 - az országos és térségi ökológiai hálózat folytonosságának kialakítását szolgálja.
6. Az övezet területén beépítésre szánt területként kell biztosítani a még rendeltetésszerűen működő mezőgazdasági üzemek, majorok fejlesztési lehetőségét.
7. Az övezet területén a termőföldek védelmét és a tájkép gazdagítását biztosító fasorokat, védő erdősávokat, mezsgyéket meg kell őrizni. Ösztönözni kell a nagy összefüggő mezőgazdasági termőföldek fasorokkal, mezsgyékkel, védő erdősávokkal való tagolását.
8. A mezőgazdasági területeket feltáró külterületi dűlőutak, vízelvezető árkok és meliorációs létesítmények fenntartását biztosítani kell.

3. Közepes termőhelyi adottságú mezőgazdasági (mezőgazdálkodásra másodlagosan alkalmas) terület övezete (új övezet)

Az övezet lehatárolását a **KT. határozat 1.1. melléklete** tartalmazza

1. Az övezet területét indokolt a be nem épített területhasználatra és elsősorban a mezőgazdálkodásra fenntartani. Amennyiben az övezet területét a művelés alóli kivonással járó településrendezési művelet (övezeti átsorolás) érintené, célszerű a fejlesztés egyéb reális alternatíváit kidolgozó területrendezési döntés-előkészítő

tanulmány elkészítése. Az átsorolást abban az esetben célszerű támogatni, amennyiben a tanulmány bizonyítja, hogy más, az érintett övezeten kívüli, fejlesztésre alkalmasabb terület nincs a településen.

2. Az övezet területe településrendezési tervben mezőgazdasági területbe, ezen belül általános övezetbe (Má) sorolandó, kivéve, ha történetileg kialakult művelési módja (ültetvény, kert) a kertés besorolást teszi szükségessé.

4. Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület

1. A kiváló termőhelyi adottságú erdőterületeken a beépítésre szánt területek kialakítása és a külszíni bányászat is korlátozott. A kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezet tekintetében - az OTrT által meghatározott országos övezetre vonatkozó előírások mellett - a következő ajánlások érvényesítendők:
 - az övezetbe tartozó területeket az illetékes erdészeti hatóság állásfoglalása alapján a tényleges kiterjedésnek megfelelően a településrendezési tervekben kell pontosítani;
 - az a) pontban lehatárolt területek a településrendezési eszközökben csak erdőterület települési területfelhasználási egységbe sorolhatóak, ettől való eltérés csak területrendezési hatósági eljárás alapján engedélyezhető.

5. Erdőtelepítésre (elsődlegesen) alkalmas terület övezete

Az övezet területére vonatkozóan az OTrT 19/A. §-a kimondja, hogy beépítésre szánt terület csak kivételesen, egyéb lehetőség hiányában területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki.

1. Az erdőtelepítésre alkalmas terület övezet tekintetében - az OTrT által meghatározott erdőtelepítésre alkalmas terület kiemelt térségi és megyei övezetre vonatkozó előírásai mellett - a következő a következő ajánlások érvényesítendők:
 - nem sorolhatók az övezetbe mezőgazdálkodási szempontból kiváló termőhelyi adottságú, illetve természetvédelmi alapon erdősítési szempontból korlátozott területek;
 - a településrendezési tervekben beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, az övezet területe tervezett erdőterületbe sorolandó, lehetőleg meglévő erdőterülethez kapcsoltan;
 - az erdőtelepítés megvalósulásáig az övezetben csak az erdőtelepítés lehetőségét megőrző területhasználat folytatható;
 - erdőtelepítést az élőhelynek megfelelő, természetesen kialakult őshonos fajokból álló erdőfoltok megőrzésével kell végezni, cél a minél inkább természetközeli új erdőállományok létrehozása.

6. Erdőtelepítésre másodlagosan alkalmas terület övezete

Az övezet lehatárolását a **KT. határozat 1.1. melléklete** tartalmazza

1. A településrendezési terv készítése során az erdősítendő területek kijelölésénél figyelembe kell venni az övezet által érintett területeket. Célszerű az erdősítésre másodlagosan alkalmas területet is a településszerkezeti terven erdőterületbe sorolni, amennyiben ez a besorolás nem ellentétes más - a településfejlesztési koncepcióban már elfogadott - településfejlesztési és rendezési cél teljesítésével.

7. Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület

- 1. A megye sajátosságainak megfelelően a tájrehabilitáció a természeti táj rehabilitációjára, kiemelten a holtágrehabilitációra irányul. A Körösök holtágainak térségében az illegális szennyvízbevezetéseket, hulladéklerakókat meg kell szüntetni, továbbá az engedéllyel rendelkező szennyvíztisztítók tisztítási hatásfokát fokozni kell.*
- 2. A megyei környezetvédelmi programmal összhangban az arra alkalmas holtágak jóléti hasznosításához meg kell valósítani a vízcserre lehetőségének kiépítését, a mederkotrást, meglévő és tervezett üdülőterületek (és hétvégi kertek) kötelező közművesítését, a pontszerű szennyező források kizárását, a vízparti közterület növelését vonatkozó jogszabályban előírt fenntartási sávhoz képest.*
- 3. Egységes irányelvek kidolgozása és betartatása szükséges a tájba illő épületek engedélyezéséhez.*
- 4. A jelentős mértékben átalakított roncsolt területek, tájsebek, kiváltképp a külszíni agyag- és homokbányák és műszaki védelem nélküli hulladéklerakók, továbbá állattartó telepekhez kapcsolódó hígtrágya tárolók rehabilitálása során a környező területek adottságaihoz és területhasználatához illeszkedő újrahasznosítást javasolt megvalósítani, hangsúlyosan kezelve a véderdők, védelmi célú zöldfelületek létesítését.*
- 5. Az újrahasznosítás célját és szabályait a jogszabályi előírások szerint elkészítendő tájrendezési terv alapján a településrendezési tervben ajánlott meghatározni.*
- 6. Az egybefüggő, intenzív hasznosítású mezőgazdasági térségekben a tájrehabilitáció érdekében tájfasítás, szegélyfasítás helyének pontos kijelölése a településrendezési tervekben indokolt.*

8. Országos és térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete

- 1. Az övezetben törekedni kell a hullámterek eredeti, ill. eredetihez közeli állapotának visszaállítására és a védelem fokozására.*
- 2. Az övezet településeinek szabályozási tervében különös figyelmet kell fordítani a sík tájban jellegzetes tájképi értéket képviselő földvárak és kunhalmok, valamint településképi és tájképi értékkel rendelkező jelentős épületek (kastélyok, szőlőmalmok stb.), építészeti egységes településmagok megőrzésére, sziluettvédelmi területük kijelölésére (különös tekintettel a Dombegyház–Battonya–Mezőhegyes, Szarvas, továbbá Gyomaendrőd–Csárdaszállás térségi kunhalmokra, valamint Gyula, Békés, Békéscsaba, Sarkad, Orosháza, Tótkomlós, Mezőberény, Gyomaendrőd stb. településmagjának sziluettvédelmére).*
- 3. Az övezetben az adott településre jellemző, jellegzetes tájképi elemek fennmaradását biztosító, a tájjelleghez igazodó építési megoldásokat célszerű alkalmazni. Részletes szabályozást a településrendezési tervekben szükséges meghatározni.*
- 4. A különböző művelési ágú területeket, mezőgazdasági táblákat elválasztó gyepek, zóldsávok megtartása illetve kialakítása szükséges, a mezőgazdasági tájfasítás meglévő elemei megtartandók, hiányzó elemei pótlandók.*
- 5. A több települést is érintő, egybefüggő térségi jelentőségű tájképvédelmi területek esetében területfelhasználási egységek kijelölésénél a kilátás-rálátás adottságait figyelembe vevő térségi szintű egyeztetés javasolt.*

6. *A tájképvédelmi területi övezetek tekintetében - az OTrT által meghatározott országos övezetre, valamint a megyei övezetre vonatkozó előírások mellett - a következő ajánlásoknak is érvényt kell szerezni:*
- *beépítésre szánt területek csak szigorú feltételekkel, a tájképvédelmi szempontok érvényesítésével jelölhetők ki;*
 - *csak a meglévő beépítési területhez kapcsolódva, valamint külterületen a megyei területrendezési terv elfogadását megelőzően művelésből kivett területen javasolható;*
 - *a települések beépítésre szánt területe csak a történelmi településszerkezethez igazodva, az utcahálózat szerves folytatásaként növelhető;*
 - *a művelési ág váltása, illetve a más célú hasznosítás csak az adottságoknak megfelelő termelési szerkezet, tájhasználat kialakítása, illetve a tájkarakter erősítése, valamint közmű és közút építése érdekében az illetékes természetvédelmi hatóság hozzájárulásával engedélyezhető;*
 - *a látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során kiemelten kell érvényesíteni;*
 - *országos jelentőségű védett természeti területen a kertgazdasági terület övezetbe sorolt területeken a 2000 m²-nél kisebb telek nem építhető be, szántóművelési ágú területen építmény nem helyezhető el;*
 - *új épület vagy építmény elhelyezése tájba illesztve, a történelmi tájszerkezet, a tájképi adottságok megőrzésével, a tájkarakter erősítésével, a helyi építészeti hagyományok figyelembevételével történhet;*
 - *új üzemanyag-töltő állomás, hulladéklerakó, hulladéktároló telep, valamint hulladékártalmatlanító - a biológiailag lebomló szerves anyagok további felhasználásra alkalmassá tételét végző telepek (komposztüzemek), továbbá hulladékátrakó állomás kivételével - nem létesíthető;*
 - *a közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas hálózatok és járulékos műtárgyaik kiépítésénél, illetve a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a tájkép védelme és az esztétikai követelmények érvényesítése céljából a műszaki lehetőségek és a védett értékek védelmi szempontjainak mérlegelésével terepszint alatti elhelyezést kell biztosítani;*
 - *csarnok jellegű épület és reklámcélú hirdető építmény elhelyezése nem engedélyezhető, a település helyi rendeletében rendelkezni kell a meglévő tájékoztató táblák, köztárgyak, hirdetőberendezések lebontásáról, újak elhelyezésének feltételeiről.*
7. *Tájképileg érzékeny, beépítési igények által veszélyeztetett városi, város-közelgi területeken, valamint az üdülési hasznosítású vízpartok, holtágak mentén figyelmet kell fordítani arra, hogy a telek tovább ne aprózódjanak, és a zöldfelületi fedettségük ne csökkenjen. A tájképet károsító üdülőépítkezések megakadályozása érdekében tájba illeszkedő, hagyományos építészeti megoldásokra kell törekedni.*
8. *A települések beépítésre szánt területén a településkép és a tájkarakter védelme érdekében csarnok jellegű épület építése - látványtervvel igazoltan - tájba illesztve, illetve növényzettel takartan engedélyezhető.*
9. *A települések beépítésre nem szánt területén a tájkarakter védelme érdekében:*
- *terezsint alatti építmény alapterülete a telek 10%-át nem haladhatja meg;*
 - *10 méternél magasabb építményeket a környezethez (domborzati és növényzeti adottságokhoz) illeszkedően lehet elhelyezni;*
 - *a 10 méternél magasabb építmények vagy a 250 m²-nél nagyobb beépített alapterületű építmények építési engedély iránti kérelméhez külön jogszabályban*

meghatározott látványtervet kell mellékelni.

10. *A tervezett gyorsforgalmi utak és főutak elkerülő szakaszainak területét a TrT-ben meghatározott települések közigazgatási területén kell biztosítani, - a nyomvonalak biztosítása során ezek tájba illesztésére, a környezetvédelem szempontjainak és követelményeinek érvényesítésére különös gondot kell fordítani.*
11. *Az érintett települések szabályozási tervében szükséges lehatárolni a településtörténeti, településszerkezeti és településképi értéket képviselő településrészeket, objektumokat és azok védő övezetét, amelyek védelme a településrendezési szabályozásban érvényesítendő.*
12. *Az övezet területén, mind a már beépült, mind a nem beépített területeken, biztosítani szükséges a tájképi adottságok, a történelmileg kialakult tájhasználat, művelési mód, művelési ág arány, építési szokások megőrzését.*
13. *A tájképvédelmi övezetbe tartozó települések rendezési terveikhez a tájrendezési terv keretében tájképvédelmi fejezetet kell készíteni.*
14. *Az egyedi tájértékek tájképvédelmét – felmérésüket követően – biztosítani szükséges és megóvásuk érdekében a településrendezési tervekben részletes szabályozási elírások fogantatosítandók.*
15. *Erdőterületen csak az erdőgazdálkodást, vadgazdálkodást, turizmust, kutatást-oktatást szolgáló épületek elhelyezése javasolt a természeti értékek sérelme nélkül.*
16. *Az övezet mezőgazdasági területein törekedni kell a művelési ágak kialakult arányának megtartására.*
17. *Az övezetben törekedni kell az erdőterületek növelésére.*
18. *A művelési ág megváltoztatása, ill. más célú területhasználat csak az adottságoknak megfelelő tájhasználat kialakítása, ill. a tájkarakter erősítése, valamint közmű és közút építése érdekében támogatandó.*
19. *Új beépítésre szánt területet a meglévő beépített területhez kapcsolódva javasolt kijelölni. A települések beépítésre szánt területét csak a történelmi településszerkezethez igazodva, az utcahálózat szerves folytatásaként indokolt növelni.*
20. *Az övezetben a tájban megjelenő település sziluettjét megváltoztató bel- vagy külterületi magas építmények elhelyezését kerülni kell, a településrendezési tervekben a kialakult településképek megfelelően javasolt meghatározni az épületek magassági korlátozását (gerincmagasság).*
21. *A kedvezőtlen megjelenésű településszélek, külterületi épületek (silók, geodéziai pontok stb.) és a távvezetékek takarását erdősítéssel, fasorok létesítésével célszerű megoldani, ha az a táj jellegét nem változtatja meg.*
22. *Az új távvezetékek (energia- és hírközlő vezetékek) létesítésekor minden olyan esetben törekedni kell azok terepszint alatti elhelyezésére, ha ez védendő értéket nem veszélyeztet.*
23. *A kiépítendő közlekedési utakat lehetőség szerint a meglévő közlekedési folyosókban kell kialakítani.*

24. Az övezetben új külszíni bánya csak nemzetgazdasági érdekből, a természetvédelmi és kulturális örökségvédelmi hatóság által meghatározott feltételek mellett nyitható.

9. Térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület

1. *Ki kell dolgozni és a Képviselő-testületnek el kell fogadnia Békés megye Hulladékgazdálkodási Tervét.*
2. Környezetvédelmi szempontok alapján szorgalmazni kell az egyedileg (települési szinten) kialakított hulladéklerakók helyett a térségi jelentőségű hulladéklerakók létesítését.
3. Térségi hulladéklerakók és létesítményei környezetvédelmi célú fásítással, illetve erdősítéssel tervezendők.
4. *A térségi hulladéklerakók befogadóképességének időbeni meghosszabbítását szolgáló szelektív hulladékgyűjtés bevezetése mellett meg kell vizsgálni a környezetkímélő technológiájú (ellenőrzöttten szabályozható és monitoringozható) égetéssel történő hulladékártalmatlanítás területi lehetőségeit.*
5. A meglévő települési kommunális hulladéklerakók felszámolásával egyidejűleg az érintett területek rekultivációját is szükséges elvégezni, azokat a készülő vagy felülvizsgálatra kerülő településrendezési tervekben feltüntetni.
6. *Az értékes természeti és táji környezet valamint a legjobb minőségű mezőgazdasági termőterületek megóvása érdekében a hulladékgazdálkodás létesítményeinek helymeghatározása és engedélyeztetése során a megye turisztikai és mezőgazdasági potenciáljának megőrzését szem előtt tartva körültekintően kell eljárni.*
7. *A nemzetközi-, illetve EU-irányelveknek megfelelően a megye hulladékgazdálkodási tervében is nagy hangsúlyt kívánatos adni azoknak a fejlesztéseknek, intézkedéseknek, amelyek*
 - *elősegítik a keletkező hulladékok mennyiségének csökkenését,*
 - *a szelektív hulladékgyűjtés és kezelés rendszerének kialakulását, általánossá válását szolgálják,*
 - *a szelektíven gyűjtött és/vagy válogatott hulladékok újrahasznosítását - a tudatos környezetgazdálkodást segítve, valamint ezzel újabb munkalehetőséget teremtve - lehetővé teszik.*

10. Világörökség és világörökség-várományos terület, történeti települési terület

A Világörökség-várományos és a Történeti települési terület övezetét pontosító lehatárolást a **KT. határozat 1.2. melléklete** tartalmazza.

1. *A kulturális örökség szempontjából fokozottan érzékeny területek zónájában a régészeti értékek, műemléki értékek és védendő kultúrtájak együttesen, nagy koncentrációban fordulnak elő, ezek együttes megóvása a cél.*
2. *A kulturális örökség szempontjából érzékeny területek zónájában a kulturális örökség értékeinek együttes előfordulása jelentős, ezeken a területeken a meglévő kulturális örökségi értékek és a meglévő, ill. fejlődő települési környezet harmonikus egyensúlyát kell biztosítani.*
3. *A helyi (megyei, települési) kulturális örökség szempontjából érzékeny területek zónájában a településrendezési tervek értékvizsgálataira alapozottan önkormányzati*

rendelettel szükséges biztosítani a védendő települési, táji, természeti, építészeti, néprajzi értékek megőrzését, továbbfejlesztését.

4. A kulturális örökség és a természeti környezet szempontjából érzékeny területeken kerülni kell a település hagyományos szerkezetének, jellegének megváltoztatását, a települések belterületének kiterjesztését és a közlekedési hálózat fejlesztéséhez kötődő üzletközpontok, raktárbázisok céljára új beépítésre szánt területek kialakítását és minden olyan beavatkozást, amely az ember által művelt táj, a falvak és a város egyensúlyi helyzetét megbontja.
5. A települések beépítésre szánt területe csak a történelmi településszerkezethez igazodva, az utcahálózat szerves folytatásaként növelendő a feltétlenül szükséges mértékig. Fontos a helyi beépítési és építészeti karaktert mutató elemek megőrzése, a környezet alakításának szabályozásában a helyi karakter érvényesítése.
6. Településkép-védelmi területen nagyobb léptékű szabályozási tervek készítése javasolt (M=1:1.000).
7. A történeti településmagok közterületein a közművek lehetőség szerinti rejtett - többnyire föld alatti - vonalvezetése ajánlott a településképi megjelenés javítása érdekében.
8. A tájban megjelenő, település-sziluetet megváltoztató bel- és külterületi magasépítmények elhelyezését kerülni kell.
9. Az egyes települések településrendezési terveiben a történetileg önálló települések, településrészek között beépítetlenül maradó zöldsávokat vagy egyéb eltérő városképi karaktert elősegítő szabályozást kell előírni.
10. Az építészeti örökség helyi védelmét minden településnek önkormányzati rendeletben kell biztosítani, a vonatkozó jogszabály adta lehetőséggel élve. A területi helyi védelmet - a településrendezési tervek értékvédelmi vizsgálataira alapozottan - ki kell terjeszteni:
 - a településszerkezetre (utcahálózat, telekszerkezet, beépítési mód, az építési vonal, településszerkezeti szempontból jelentős zöldterület),
 - a településképre (külső településkép, belső településkép, utcakép),
 - a település táji környezetére (a település megjelenése a tájban, hagyományos művelési módok, a növényzet és a természetes környezet),
 - a településkarakter védelmére (a településszerkezet, a településkép elemei, formái, anyagai, színvilága együttesen).
11. Az egyedi védelem az építmény (épület vagy műtárgy) vagy ezek együttese egészére vagy valamely részletére (anyaghasználat, szerkezet, színezés, stb.), az építményhez tartozó földrészletre, annak jellegzetes növényzetére, szobor, műalkotás, utcabútor védelmére, egyedi tájérték védelmére terjedhet ki.
12. A településrendezési tervekben az építési övezetek paramétereinek, az egyes övezetekhez tartozó építménymagasságok meghatározásakor figyelemmel kell lenni a település-sziluetek megőrzésére.
13. A helyi építési szabályzatokban rögzíteni kell, hogy a történeti településrészek területén új közművek építése vagy a közművek rekonstrukciója csak rejtett (föld alatti) vonalvezetéssel történhet.
14. A népi építészet értékeinek megmentése kiemelt helyi feladat.

15. *A helyi védelem kiterjesztendő a sajátos épületekre, ill. építményekre, mint a majorok épületei, a pajták és a vallási kisemlékek (keresztek, kálváriák), szobrok, temetők és sírjelek.*
16. *A műemlékek jogszabályban meghatározott vagy egyedileg kijelölt műemléki környezetét a földhivatali nyilvántartásba be kell jegyezni, és a pontosított műemlékjegyzéket hozzáférhetővé kell tenni.*

11. Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület

1. *A kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezet pontos kiterjedését a településrendezési tervekben kell rögzíteni a környezetvédelmi és vízügyi szakhatóság bevonásával a vonatkozó jogszabályban rögzítettek figyelembevételével.*
2. *Az eltérő környezeti érzékenyséű - lehatárolt - területekre meghatározott területhasználati szabályokat a településrendezési tervek övezeti szabályai meghatározásánál érvényesíteni kell.*
3. *Általában indokolt felszámolni minden olyan tevékenységet, vagy biztonságos műszaki védelemmel ellátni, amely az ivóvízbázist bármilyen formában veszélyezteti.*
4. *A vízbázison lévő településeken törekedni kell a szennyvízcsatorna-hálózat teljes kiépítésére, korszerű szennyvíztisztítók létesítésére és térségi kommunális hulladéklerakókhoz csatlakozás feltételeinek megteremtésére.*
5. *Külterületi lakott helyeken, a kis laksűrűségű településeken és településrészekben, valamint az üzemi telephelyeken költség- és környezetkímélő szakszerű egyedi szennyvízkezelési megoldásokat kell kialakítani.*
6. *A mezőgazdasági vegyszerfelhasználás korlátozása, esetenként tiltása javasolt.*
7. *A Maros-hordalékkúpon lévő vízbázisok földtanilag sérülékenyek, ezért azoknál a hatályos jogszabályok értelmében diagnosztikai felmérést, majd indokolt esetben védőterületek kijelölését kell elvégezni.*
8. *A felszín alatti vízbázisok védőterületén a területhasználatra és a különböző tevékenységekre vonatkozó szabályokat az érvényes kormányrendelet és ágazati rendeletek alapján kell megállapítani.*
9. *A sérülékeny környezetben lévő felszín alatti vízkészletek védelme az üzemelő, a tartalék és a távlati hasznosításra kijelölt vízbázisokra egyaránt kiterjed.*
10. *A vízbázisokat veszélyeztető szakszerűtlenül kialakított üzemelő és felhagyott hulladéklerakók felszámolásáról gondoskodni kell.*

12. Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területe

1. *Az építésügyi előírások megfogalmazása terén az eddigieknél nagyobb szigor és körültekintőbb szabályozás szükséges az övezet által érintett településeken a területek „elépítésének” megakadályozása és a környezetszennyezés mérséklése érdekében.*

2. A Maros-hordalékkúp felszíni befogadói a II. egyéb védett területek kategóriába tartoznak, ahol a használt és szennyvizek kibocsátási határértékeit a vonatkozó jogszabály határozza meg.
3. Az övezetben csak környezetkímélő gazdasági tevékenység, korlátozott vegyszer- és műtrágya-felhasználású mező- és erdőgazdálkodás folytatható.
4. Az övezetben lévő településeken a lehető leghamarabb meg kell oldani a szennyvizek ártalommentes elhelyezését, lehetőség szerint szennyvízcsatornát kell biztosítani a kommunális szennyvizek elvezetésére. Törekedni kell a tisztított szennyvizek újrahasznosítására, illetve a költség- és környezetkímélő természetközeli szennyvíztisztítási eljárások alkalmazására.

13. Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület

1. *Az ásványi nyersanyag gazdálkodási terület övezetének kijelölése során figyelembe kell venni, hogy külszíni művelésű bányatelek csak a magterület, ökológiai folyosó és világörökség várományos területen kívül jelölhető ki.*

14. Együtt tervezhető térségek övezete (Békéscsabai településeggyüttes)

1. *Az övezetben szükséges összehangolni a tervezett lakó- gazdasági és rekreációs célú területkínálatokat a túlkínálat és túlhasználat illetve a koordinálatlan településfejlődés elkerülése érdekében. Új beépítésre szánt terület kijelölésének szükségessége az övezet összes kínálatának figyelembevételével indokolandó az érintett településrendezési tervek alátámasztó munkarészeiben.*
2. *Az övezet területén ösztönözni kell az érintett települések együttes fejlesztési koncepcióinak, programjainak és településszerkezeti terveinek készítését. A fenti célokat szolgáló ingatlangazdálkodási megalapozást térségi szemlélettel szükséges elvégezni.*
3. *Javasolt, hogy a békéscsabai településeggyüttesben az „Együtt tervezhető térség” települései kezdjék meg a térség egésze jövőképeinek végiggondolását. Alakítsanak ki közös stratégiát az ingatlanspekuláció megelőzésére, a területi kínálatok szabályozására, a településfejlesztési irányok, projektek meghatározására, a várható folyamatok kézben tartására, a racionális és fenntartható gazdasági-logisztikai területkínálat és területfelhasználás kialakítására, a bíz védelmére.*
4. *Az együtt tervezhető térségek használják ki a több települést érintő együttes pályázati és pályázatadási lehetőségeket, a fejlesztési források feltárási lehetőségeit és kistérségi szinten is optimális felhasználását. Az együttes tervezés kiterjeszhető a terület- és településfejlesztési, ingatlan- és gazdaságfejlesztési szinten túl a településszociológiai és humán erőforrás gazdálkodási, oktatási és kulturális területekre is.*

15. Együtt tervezhető térségek övezete (Körösök menti turisztikai térség)

Az övezet lehatárolását a **KT. határozat 1.3. melléklete** tartalmazza

A megye területrendezési tervében lehatárolt olyan övezet sajátos irányelvekkel, ajánlásokkal, amely a táji, települési karakter megőrzését és a természetközeli, vízi és vízparti, illetve kulturális turizmus lehetőségeinek bővítését és minőségi fejlesztésének területi feltételeit biztosítja.

1. Az övezetbe tatózó települések településrendezési tervezése során a Körösök völgye tájképi és természeti adottságaiból, és az ártéri erdővel kísért vízpartokból adódó potenciál hosszú távú megőrzését és a turisztikai lehetőségek kihasználását egyaránt biztosító területfelhasználás, valamint bel- illetve külterületi szabályozás meghatározása szükséges.
2. A meglévő települési területek megújulását és intenzitásnövekedését szükséges támogatni a fejlesztési területek ötletszerű burjánzásával szemben. Ösztönözni kell a városi és vidéki rekreáció fejlesztését, az ehhez szükséges területhasználati egységek kijelölését az együttműködő településeken.
3. A komplex tájgazdálkodás elveinek érvényesítése során szükséges az erdő-, mezőgazdálkodás és a térségi vízgazdálkodás táji arculatot megőrző módjainak preferálása.
4. Kiemelt figyelmet kell fordítani az üdülőterületek térségi szinten összehangolt, mértékletes kijelölésére a védelemre érdemes Köröst kísérő holtágak és a folyópartok térségében. Az üdülőterületek jó minősége érdekében ütemezett szabályozással csak akkor és akkora területen keletkeztessen építési jogokat a településrendezési terv, amikor és amekkora területen a minőségi turizmus megteremtésének és rentábilis működtetésének feltételei adottak illetve tervezhető időtávon belül biztosíthatók. A holtágakhoz és vízparti területekhez kötődő üdülőterületek fejlesztésének feltétele a kommunális infrastruktúra rendelkezésre állása.
5. A településrendezési eszközök készítése során - a településképi-tájképi értékeken túl - a folyóvölgyekhez, vízpartokhoz illeszkedő rekreáció (víziturizmus, horgászturizmus, kerékpározás, tanösvény, vendéglátás, vizitúrabázisok stb.) megteremtésének lehetőségeit is biztosítani szükséges.
6. A vízi közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas hálózatok és járulékos építményeik kiépítésénél, illetve a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a tájkarakter védelme és az esztétikai követelmények érvényesítése céljából a műszaki lehetőségek és a védett értékek védelmi szempontjainak mérlegelésével a terepszint alatti elhelyezést kell biztosítani.

16. Rendszeresen belvízjárta terület

1. Az övezetbe tartozó területeket - vízügyi megalapozó tanulmányok felhasználásával - le kell határolni (illetve a megyei övezeti lehatárolást pontosítani kell).
2. Ezeket a lehatárolásokat a településrendezési tervek szerkezeti és szabályozási munkarészei kidolgozásánál érvényesíteni kell mind a beépítésre szánt területek kijelölésénél, mind az övezetbe tartozó területeken való építés differenciált szabályozása kidolgozásánál.
3. Az alföldi térség rendszeresen belvízjárta területeinek pontosítását a 2010. évi belvizek alapján indokolt elvégezni.
4. A belvízkárok elleni védekezésben fokozottan ki kell használni az adott terület adottságaihoz igazodó területhasználatban rejlő lehetőségeket.
5. Az övezet állandó vagy időszakos vízborítású területeit vízgazdálkodási területként, természetközeli területként, vagy korlátozott használatú területként kell szabályozni.

6. A mélyfekvésű, belvív által gyakran veszélyeztetett területeket fokozatosan javasolt kivonni a szántóföldi művelésből és más célokra - elsősorban gyep, illetve erdő, nádas, esetleg halastó - hasznosítani. A művelési ág váltást komplex kategóriaként indokolt kezelni, ahol figyelembe kell venni a domborzati, talajtani, vízgazdálkodási, illetve mezőgazdasági, természetvédelmi és környezetvédelmi szempontokat egyaránt.
7. A településrendezési tervekben indokolt lehatárolni a mélyen fekvő, lefolyástalan területeket, és meghatározni a beépítésükre vonatkozó feltételeket, előírásokat.
8. A megyében az új területhasznosítási elképzelések, a földhasználat és birtokkoncentráció kialakítása során figyelembe kell venni a terület melioráltságát, annak állapotát. Az olyan külterjes hasznosításra kijelölt területeken, melyeken rendszeresen előfordul a belvizek általi elöntés, a meliorációs létesítmények további funkcióját biztosítani kell, mert azok a szomszédos - belterjes gazdálkodású - területek és a belterületek káros vizeinek elvezetését is szolgálják.
9. Gondoskodni indokolt a belvízjárta területek vízrendszerének az új tájgazdálkodással együttműködő megtervezéséről, megvalósításáról és folyamatos fenntartásáról.
10. A bel- és külterületi vízrendezést komplexen javasolt kezelni.
11. A természetvédelmi törvény alapján a településrendezési tervekben kell kijelölni a természetközeli területeket és vizes élőhelyeket (ökológiai vízellátás megoldása céljából).
12. A többcélú hasznosítás összehangolása javasolt a természet- és környezetvédelmi érdekekkel (vizes területek ill. élőhelyek növelése), szorgalmazni kell, hogy a gazdák csatlakozzanak az érzékeny természeti területek rendszeréhez.
13. A belvíztározók vízminőség-védelme érdekében a tározók fölötti vízgyűjtőn folyó tevékenységeket, különösen a szennyvízkibocsátások feltételeit jogszabályokkal szigorítani indokolt, a szennyvízkezelés megoldásával párhuzamosan.
14. A természetvédelmi értékeket jelentő vizes élőhelyeket és nedves réteket lecsapoló csatornák üzemeltetését az alapvető funkció biztosításának figyelembevételével, a természetvédelmi szempontoknak megfelelően javasolt szabályozni.
15. Folytatni indokolt a holtágak és *morotvatavak* rehabilitációját és biztosítani azok racionális, fenntartható hasznosítását és a környezet külterjes mezőgazdasági hasznosításának ösztönzését.

17. Nagyvízi meder

1. *Az övezet területén alkalmazni kell a nagyvízi medrek, parti sávok, fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról szóló rendelet előírásait.*
2. *A nagyvízi meder beépítési korlátozásának a vonatkozó jogszabályi előírások alkalmazásával eleget kell tenni.*
3. A hullámterek árvízelvező képességének csökkentése nem megengedhető.
4. A hullámterek területfelhasználásának megváltoztatásával az árvízvédelmi szempontokat kell elsődlegesnek tekinteni.

5. Szorgalmazni kell a hullámtéri területeken folyó mezőgazdasági tevékenység visszaszorítását.
6. Hullámtéri szántók erdősítése az árvízvédelmi töltés védelmi igényének mértékéig indokolt (legfeljebb 30 m-es sáv), a fennmaradó területeket gyepterületként kell hasznosítani.
7. *A településrendezési eszközökben olyan területhasználat kijelölése javasolt amely a természetes és természetközeli élőhelyek védelmének elsődleges biztosítása mellett (pl. korlátozott mezőgazdasági terület) az árvízi védekezés és a természetvédelem kiemelt szempontjaival összhangban lehetőséget teremt a terület többcélú (mező-, erdő-, gyepterület-, vadgazdálkodás, ártéri tájgazdálkodás) hasznosítására is.*
8. *Vizsgálni javasolt a terület turisztikai potenciáljának lehetőségeit. Amennyiben az árvízvédelem, valamint a természetvédelem követelményeibe és más jogszabályokba nem ütközik, akkor a szabályozási tervekben célszerű lehetővé tenni a vizekkel összefüggő, közösségi, rekreációs célú építmények (pl. vízitúrabázisok, sátorozóhelyek) elhelyezését.*
9. A turizmust és a vízi sportokat kiszolgáló létesítményeket - a környezetvédelmi és kommunális létesítmények kivételével - a mentett oldalon javasolt kialakítani.
10. *Az övezet területén a vízminőség-védelem érdekében a vegyszerhasználatot korlátozni kell.*

18. Földtani veszélyforrás területe

1. *Az érintett településrendezési tervek szabályozási tervében - a földtani és ásványvagyongazdálkodási szakterületért felelős szerv aktualizált adataira alapozott - részletes vizsgálattal meg kell határozni a földtani veszélyforrással érintett területek határait.*
2. *Azon települések rendezési tervének megalapozásához, amelyek közigazgatási területét a megyei tervben lehatárolt földtani veszélyforrás terület övezete érinti, mérnökgeológiai és geotechnikai szakvéleményt kell készíteni.*
3. *A ténylegesen veszélyeztetett területeket - az illetékes szakhatóság bevonásával - e szakvélemény eredményeinek figyelembevételével - a megyei terv övezeti lehatárolásának pontosításával - kell lehatárolni.*
4. *A lehatárolt területeken a területfelhasználás és a területhasználat szabályainak meghatározásánál a veszély elhárítására fokozott figyelmet kell fordítani. Az alkalmazott tervi megoldásokat - e települések településrendezési terveiben mérnökgeológiai és geotechnikai alátámasztó munkarészben kell összefoglalni.*
5. *Az övezet területén fontos feladat a felszín növényborítottságának megőrzése és növelése, valamint a csúszás veszélyeztetettsége fokozódásával járó beavatkozások korlátozása.*

19. Szélerózióknak kitett terület

1. *A védelmi célú erdő- és gyepgazdálkodás mellett javasolt e területeken külterjes mezőgazdasági területhasználat támogatása integrált, kímélő jellegű talajművelési,*

tápanyag-gazdálkodási, és növényvédelmi eljárások alkalmazásának preferálásával, megfelelő növényborítottság biztosításával.

- 2. Az övezetbe tartozó területek jelentős része a talajvédelmi céloknak megfelelő rét-legelő, természetes gyepek, illetve erdőterületeken, valamint erdőtelepítésre javasolt területeken helyezkedik el. Kívánatos, hogy e területfelhasználás fennmaradjon, ill. javasolt a fennmaradó területek ilyen irányú hasznosításának preferálása.*
- 3. Az övezetbe tartozó területek fásítása erdő, erdősávok, fasorok és facsoportok formájában valósítandó meg. Az erdősítést minden esetben területileg egyes javasolt elvégzési módját a termőhelyi viszonyok határozzák meg.*
- 4. A mezővédő erdősávok telepítését általában az uralkodó szélirányra merőlegesen, a táblák kialakításával összehangoltan javasolt végezni. A fafajok megválasztásánál ügyelni kell a talajadottságokra és a már meglévő, illetve tájba illő fajták viszonyára. Előnyben kell részesíteni az őshonos- és kevésbé allergizáló fafajokat.*
- 5. Ha a védőerdősávok kialakításának szükségessége természetvédelmi célokkal is találkozhat, ott az erdők és nagyobb facsoportok a védett területek átmeneti zónájaként telepítendőek (ökológiai hálózat).*
- 6. A szántóföldi művelésből kivont területek megkötése az előbbieket mellett gyepesítéssel végezhető el, de ehhez nélkülözhetetlen az öntözés feltételeinek biztosítása. Mindenképpen törekedni kell zárt gyepetakaró létrehozására.*
- 7. Az ültetett növények védő szerepe meghosszabbítandó a betakarítás után meghagyott magas tarlóval, szalmafedéssel, illetve betárcsázásával és tarlókántás utáni gyomavarral.*
- 8. A talajfedés speciális eseteként alkalmazható a fóliázás, mely tökéletes árnyékoló és nedvességtartó.*
- 9. A talaj ellenállásának növelése érdekében öntözés, megfelelő talajművelés, természetes és mesterséges anyagokkal való feljavítás javasolt.*

20. Kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület

A más jogszabályokban rögzítettek kivételével a megyei területrendezési terv keretei között nem szükséges további ajánlások megfogalmazása.

21. Szélerőművek telepítésére alkalmas terület övezete

Az övezet lehatárolását a **KT. határozat 1.4. melléklete** tartalmazza

- 1. A szomszéd település(ek) belterületén, beépítésre kijelölt területén és 2000 m-es környezetében (együttes tervezés esetén ez nem vonatkozik a tervezésben résztvevőkre) szélerőművek nem telepíthetők.*
- 2. Védett természeti területek, Natura 2000 hálózat területe és ökológiai hálózat területétől 1 km távolságra nem helyezhető el szélerőmű.*
- 3. A településszerkezeti tervben lehet kijelölni a szélkerekek elhelyezésére szánt - szélerőmű telepítésére megvizsgálható - területet, és a szabályzatban kell megfogalmazni, hogy hol, hány méter magas, milyen színű szélkerék helyezhető el,*

illetve előírni az elvégzendő vizsgálatokat, hatástanulmányokat, valamint szabályozni, hogy hol nem lehet szélerőművet elhelyezni. Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997.(XII.20.) Kormányrendelet (OTÉK) 24.§ (3) 6.pontja szerinti különleges területet akkor kell kijelölni, ha a szélerőművekhez épület is szükséges, egyébként nem.

- 4. A szélerőművek telepítésére alkalmas terület egészét nem kell művelésből kivonni, csak a műtárgyak által elfoglalt, s üzemeltetésükhöz szükséges és használt területeket.*
- 5. Szélerőmű telepítésekor a környezeti hatásvizsgálati és egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló jogszabályban foglaltak szerint kell eljárni.*
- 6. Új szélerőműparkok létesítésekor a nagy-, közép-, és kisméretű vezetékeket kizárólag földkábelben szabad elhelyezni.*

22. Új beépítésre szánt terület kijelölését korlátozó - összesítő - övezet

Az övezet lehatárolását a **KT. határozat 1.5. melléklete** tartalmazza

A megyei terv módosítása megalapozó munkarészei között elkészült és a Képviselő-testületi határozat részeként dokumentálásra került az új beépítésre szánt terület kijelölését korlátozó - összesítő - övezet tervlapja. A tervlap együttesen - összevontan - ábrázolja azokat a megyei övezeteket, amelyek által érintett területen az OTrT előírások alapján beépítésre szánt terület nem jelölhető ki. A tervlap a könnyebb tájékozódást szolgálja.

Felelős: megyei közgyűlés elnöke

Határidő: folyamatos

**Békés Megye Képviselő-testületének/2012.(....) KT. sz.
határozata a területrendezési intézkedési javaslatról**

A Békés Megyei Önkormányzat Képviselő-testülete a területfejlesztésről és területrendezésről szóló többször módosított 1996. évi XXI. törvény 23/B. § (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján Békés Megye Területrendezési Tervének megyei területrendezési intézkedési javaslatáról a következő határozatot hozza.

1. A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 11. § (1) bekezdés (h) pontja szerint biztosítani kell a településrendezési tervek megyei tervvel való összhangját. E folyamatos tevékenység érdekében a következő intézkedéseket kell tenni:

(1) Az elfogadott megyei területrendezési terv, a megyei területrendezési szabályzat és a megyei területrendezési ajánlások közzététele a megye hivatalos honlapján.

Felelős: megyei főjegyző,
Határidő: 2012. április 10.

(2) Települési önkormányzatok és többcélú kistérségi társulások tájékoztatása a terv alkalmazásának gyakorlati teendőiről.

Felelős: megyei közgyűlés elnöke
Határidő: 2012. április 30.

(3) A településrendezési tervek készítésének és felülvizsgálatának szakmai koordinálásával segíteni és szorgalmazni kell, hogy a megyében minden települési önkormányzat a megyei területrendezési tervvel összhangban lévő, az OTÉK szerinti szabályozásra épülő, korszerű településrendezési tervvel rendelkezzen.

Felelős: megyei közgyűlés elnöke
Határidő: folyamatos

(4) Az elfogadott megyei területrendezési terv információtartalmának feltöltése a területi információs rendszerbe, adatcserére és elemzésre alkalmas fájlok készítése.

Felelős: megyei főjegyző,
Határidő: folyamatos

(5) Adatszolgáltatás a településrendezési tervek készítői, illetve az önkormányzatok számára a jogszabályi előírások szerint:

- a jóváhagyott megyei területrendezési tervről,
- az elfogadott szabályozási ajánlásokról

Felelős: megyei főépítész
Határidő: folyamatos

3. A területrendezési terv hatályosulásának figyelemmel kísérése, évente jelentés készítése a Közgyűlés részére.

Felelős: megyei főépítész
Határidő: 2013. március 30., értelem szerint

4. A megyei területrendezési terv legalább 5 évente történő (illetve az OTrT következő felülvizsgálatához illeszkedő) felülvizsgálata.

Felelős: megyei közgyűlés elnöke,
Határidő: értelem szerint

MEGBÍZÓI KONZULTÁCIÓ

Békés Megye Önkormányzata részéről
Földesi István megyei főépítész

TERVEZŐK, SZAKÉRTŐK NÉVSORA

GENERÁLTERVEZŐ: PESTTERV KFT

Felelős tervező:

Schuchmann Péter
Területrendezési vezető tervező

Károlyi János
Területrendezési vezető tervező

TERVEZŐK NÉVSORA

Burányi Endre (K1 01-5014, TR1 01-5014)
Mező- és erdőgazdálkodás, táj terhelhetősége
Területfelhasználás, megyei területrendezési övezetek

Hanczár Zsoltné (mksz. 01-2418), Molnár Dávid
Vízgazdálkodás, vízi és energiaközművek, elektronikus hírközlés

Károlyi János (TR1 13-1017)
Természetföldrajzi és táji adottságok, demográfia,
természet- és tájvédelem, üdülés-idegenforgalom, térségi összefüggések
Területfelhasználás, megyei területrendezési övezetek, hatásvizsgálat
tervezési koordináció

Dr. Kollányi László
Tájképvédelem
Stratégiai környezeti vizsgálat

Kolundzsija Gábor
Épített örökség

**Lombár István (mksz.: 01-1167), Rhorer Ádám (mksz.: 01-3157, K1d-1-Tell, KÉ-SZ, KÉ-T-Tell,
KÖ-T)**
Közlekedés

Mándi József (TR1 01-5147)
Térinformatika
Területfelhasználás, megyei területrendezési övezetek

Nádai Brigitta
Környezetvédelem

Schuchmann Péter (TR1 01-5068)
Településrendszer, területfejlesztési összefüggések
Területfelhasználás, megyei területrendezési övezetek
tervezési módszerek, tervezési koordináció

A tervlapok és kartogramok készítői
Mándi József, Gertheis Mátyás, Makkai Krisztina, Károlyi János, Molnár Dávid

PESTTERV